

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Péniek
1932 * március 18

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

64. szám
XXXVIII. évfolyam

Ára 5 lei

BOILA ROMULUS 90 MILLIÓJA...

Irtá: Mikes Imre

Egy kormányváltás nálunk — tudjuk — rendkívüli zsvajjal szokott végbemenni. Nevethető ördögi ribilliónak is. Ezen nem lehet csodálkozni, mert centralizált ország vagyunk, még pedig e nemből a legtokéletesebbek közül való. Minden és mindenki a kabinettől függ, szemben más országokkal, ahol a kabinet függ mindentől és mindenkitől. Ha tehát kormányt buktnak azok a titokzatos hatalmak, amelyek tőlünk függetlenül ki is szokták nevezni őket, akkor úgy tetszik, mintha az apokaliptikusnak mind a hét edénye felborulna. Az első öt edény a nyomort, a gyalázatot, a koldulást, a börtönt és kétségbeesést önti ki azok számára, akiknek az új földesurakhoz nincsen közelebbi kapcsolata. A két utolsó edény viszont a jólét és kegyelem malasztját árasztja azokra, akik helyesen fektették be apró politikai tőkéjüket.

Az utóbbira nézve igen kitűnő példának kínálkozik Florescu professzor ur esete. Ez az ur, ha történetesen hű marad elvéhez és a döntő pillanatban nem hagyja cserben vezérét, a szellemet Lupu Nikolájét, akkor ma távolról sem lenne képviselő, hanem szerény professzor, vagy legfeljebb egyszerű tyukprókátor Szatmáron, ahol csizmas atyafiakkal kényyszerülne veszekedni az ekspanznótá felé. Azonban deduktív hajlamossága ember lévén, az általános állapotokból igen okosan következtetést vont le a saját karrierjére és pártviszegrét és azt a parasztpolitikát, melyet, mint Lupu-párti politikust nyilván képviselt, a választás napján elképesztő és böles fordulattal belépett a kormánykörbe.

Ezért azután jutalmazásképpen azzal az ürüggyel, hogy választás van, kinevezték képviselőnek és így ma nem nebulókkal veszkodik, sőt még csak nem is a Nagyságos Elnök Ur, Tekintetes Tanács előtt kéri a megtevést, de jóhiszemű libatolvaj részére, arra a sanyaru állapotra való tekintettel, amelyben a vád tárgyára tett gágogó ingóság elidegenítését elkövette, az enyhítő 92-ik paragrafus alkalmazását, — hanem az ország székén tart filippikát, mint a nemzet ügyéze, Boila Romulus és közvetve Maniu Gyula ellen, akiket azzal gyanúsít, hogy kilencven és egynéhány milliót elsinkófáltak, míg uralmon voltak.

S milyen filippikát! Különbet Demosthenes sem! Nincs az a kormányváltás, mely nagyobb zsvajvt, vagy ördögibb ribilliót kavarna fel, mint Florea ur vádbeszéde. A kisebbségi közvélemény ugyan, melynek érdeklődése közönyös, akár a csigáé, amelyet csak rózsaszínre főve lehet előcsalni a házából, kissé unatkozva nézi a komédiát. Ezzel szemben a többség! A bukaresti újságok három-négy oldalt sem sajnálnak a Boila-ügyről, sőt akad olyan lap is, amely reá reszkírozza összes kolumnáit. Után a kávéházban egyaránt arról folyik csak a beszéd, lopott-e a mult kormány és, ha lopott, mennyit lopott? S hogyan lopta? S ha ellopta, hová dugta?

Milyen furcsa a világ. Az ember azt hiheti, hogy nagy felfordulásból, hogy ha egy lopás, — amely pláne még bizonyítva sincsen, — ilyen eszeveszett vihart és felháborodást vált ki nálunk, akokr ugyancsak becsületes ország lehetünk. Ahol egy politikus állítólagos visszavonulása is ily lázadásba sodorja a kedélyeket, ott azután tisztá a közélet. Ismeretlen valami az enyves kéz. Kötelező, megfélembreztető parancs a becsületesség.

Sajnos, ez csak a látszat, —

Sajnos, hát — kényyszerülünk megállapítani — Boila Romulus kivégeztetése még távolról sem tanúsítja azt, hogy közbecsületünk szénája rendben lenne.

Nem is tanúsíthatja, mert ebben a hét országgra szóló leleplezésben látszat szerint sokkal több a ravaszdi politikus, mint az elemi érvelégre töre igazság. Meri ha a nagy és egyébként teljességgel szokatlan purifikálási munkát kizárólag Justitia asszony szelleme irányítaná, akkor a vádlónak magának kellene a legmakulátlanabbnak lennie, hogy így seprés munkáját nyugodt lelkiismerettel és

gőgös önérettel végezhesse. Hogy senki meg ne szólhassa, senki ne ócsárolhassa őt, aki maga is mást akar ócsárolni és senki ujjal rá ne mutasson, hogy:

— Ez az ember tíz hónappal ezelőtt súlyos időben cserbenhagyta barátait, pártját és elveit, mert az érvényesülést többre tartotta, mint az erényt!

Ez már egy folt. Nem éppen terjedelmes folt, de nem is jelentéktelen. Pont akkora, hogy elegendő legyen valakit érdemtelennek tenni a nemzeti közváltó példátlanul diszes és felelősségteljes szerepére.

Az eszményi becsület szempontjából közböbs az, hogy Florea ur a politika vagy a büntetőjog kifeszített kötelén ingott-e meg? Tény az, hogy megingott. S ámbár nem sikasztott, vagy panamázt, mint azt szerinte Boila cselekedte, mégis találkozunk a hasonló cselekedetek vásárán.

A Boila-ügyben tehát Floreának, mint közváltónak a személye, semmiesetre se megnyugtató. De függetlenül az ő egyébként tiszteltreméltó egyéniségétől, kissé kétséges teszi a dolgot az is, hogy felbuzdulása és nemes haragja egyesegyedül Boila és rajta keresztül Maniu ellen hegyeződik ki.

Elvégre, aki purifikálni akar, azt nyilván a hon, a közérdek és az igazság szelleme vezérli. Erről a szellemről pedig nem valószínű, hogy pártpolitikai érdekeket szolgálna. Ha ez a szellem megkezdte a nagytakarítást, akkor hihetőleg nem csupán a Boila Romulus aránylag jelentéktelen személyét igyekezne keresztrefeszíteni, hanem azzal a részrehajlatlansággal, könyörtelenséggel és elfogulatlansággal, mely az abszolút igazság lényege, tetemre hívna minden más bűnöst is.

Hiszen akadnak itt nálunk elég szemléltetőre alkalmas férfiak. Az egyik 15 évvel ezelőtt még ebédre kért kölcsön pénzt. Ma palotája van. A másik paraszti sorból indult. Ma komoly tőke ura. A harmadik oly szerencsésen spekulált mások pénzével, hogy, míg mindenki tönkrement, ő ezer milliót őrzött meg ma-

gának.

S ezen nem is lehet csodálkozni. Elvégre nehéz sors politikusnak lenni; mindig csak a haza érdekeit szolgálni, mindig csak a köz sorsáért aggódni, mindig csak a nép javát előmozdítani.

Természetes, hogy közben előmozdul a saját javuk is.

Már Avercsenko is megírta, hogy olyan a közjó, mint a vaj. Ha százan adják kézzől kézzel, mindnek vajja lesz a tenyere. A közjót is százan adják kézzől kézzel. Hát mindnek vajja lesz tőle a zsebe.

De, hogy a száz közül miért éppen Boilát választják ki, az már érthetetlen. Furcsa.

S hogy éppen Florea tartja a vádbeszédet, aki a politikai pártokkal szemben eljátszotta már kisdéd játékait s aki így kénytelen-kelletlen ki van szolgáltatva a kormánynak, ez sem túlzottan bizalomgerjesztő.

A vád épülete, melynek a palléra ily gyöngé legény, maga sem erős alkotás. Ámbár a regáti közvélemény már esküszik rá, hogy Boila lopott. De a közvéleményt könnyű befolyásolni.

A vádanyag ősalapja egy titkos ügyészi jelentés, amelyet az igazságügyminisztérium kapott kézhez. Ime, a jelentés lényeges része:

„Az aktákból kiderül, hogy Boilának összeköttetése van a Spoboda bankkal és a Central Wechsel Stube pénzüintézetel, Bécsben...”

Mondják, hogy összeköttetése lenne más genfi és zürichi pénzüintézetekkel is...

Mondják, hogy különböző betétei a miniszterelnökség titkos alapjaiból származnak

Vádat lehetne emelni ellene letartóztatási konkluzióval.”

Lám, milyen felemelő egy ilyen bizalmas ügyészi jelentés. Mondják-ra alapoz egy letartóztatási lehetőséget. Erre a letartóztatási lehetőségre pedig felépül minden törvényes

vádemelés, minden bírói ítélet nélkül egy olyan országos botrányper, mely Boila Romulust, még ha százszor ártatlan lenne is, megölte mindörökre.

S amikor a kamarában az igazságügyminisztert nyilatkozatra kényszerítik, azt feleli, hogy: „Nincs oly paragrafus, hogy el lehessen járt Boila Romulus ellen!”

Mit jelent ez, igazságügyminiszter ur? Lopott, vagy nem lopott?

S ha nem lopott, akkor tessék kijelenteni, hogy ártatlan és mosdatlanul rágalmazták.

Ha lopott, van paragrafus.

Az ember természetesen nem tudhatja, hogy az mond-e igazat, aki lopott, vagy az hazudik-e, aki nem lopott? Aki Maniuk történetét — visszafelémelőlegesen a családfán, — szorosabban ismeri, ösztönösen is azt mondja, hogy itt piszkos ügylet nem történhetett.

De természetesen ez csak szubjektív érzélem. Az újságíró vallhatja ugyan azt, hogy itt csak egy mind udvarképesebb embert akarnak balkáni módra ledöfni, de a védelmet nem vállalhatja. Először azért nem, mert örül, hogy a purifikációs munka, ha ilyen rosszizű körülmények között is, de végre megindult. Tehát nem védelem kell a vádlottnak, hanem független bíróság. Az majd megvédi, ha ártatlan.

Másodszor nem akarunk fogadatlan prókátorok lenni.

Harmadszor pedig: elég erős a nemzetipárt, hogy megvédje önmagát.

A mi szempontunk csupán az, hogy ha már megkezdik a tisztogatást, akkor ne magának a kezdeményezésnek a diszkreditálásával kezdjék. Ne valószínűtlen vádlók álljanak fel kétes vádakkal, hanem jöjjen olyan felelőség, mint volt egykor a magyar közéletben. Ahol nem dobálóztak megfontolatlanul százmillió panama-vádakkal.

De viszont elég volt a megszórt pártkaszsa ügye ahhoz, hogy egy aktív miniszterelnök, egy nagybefolyású, nagytehetségű politikus — Lukács László — mindörökre elbukjék.

A közéleti tisztaság és felelősség mindaddig hitvány és gyanús fikció csupán, míg jogvényé egyk kormánytól a másikig tart.

Az igazi államférfiú becsület ott kezdődik, ahol a becsületességet csak a sirban hantolják el.

Csak látszólag csöndes a bel-politikai élet

Tervek és készülődések a kulisszák mögött

Bukarest, március 16.

Az Averescu-féle néppárt szombaton tartott végrehajtóbizottsági üléséről, a melyen tudvalevőleg a marsall régi híveinek többsége Gogát választotta meg a párt elnökévé, Goga hódoló táviratot küldött a királyhoz. Erre a táviratra a királyi kabinetiroda a következő választáviratot kézbesítette ki Gogának:

„Mélyen megilletődve vettem és szívből köszönöm Önnek azt a nyilatkozatát, amit a Néppárt nevében intézett hozzám elnöké váló megválasztása alkalmából.”

A bukaresti lapok rendkívüli figyelmet szentelnek ennek a táviratváltásnak, mert annak a bizonyítékát látják ebben, hogy Goga valóban a király kegyébe került és hamarosan talán ő lesz az a „homo régius”, aki átveszi Argetoianu szerepét.

Goga egyébként március 27-ére hívta össze a pártkongresszust, amelynek az lesz a feladata, hogy az ő elnöké váló megválasztását ratifikálja.

ELŐRETÖR A NEMZETI PARASZTPÁRT

Az elmúlt hét folyamán a Kamara több ízben hangos volt attól a nemzeti parasztpárti követeléstől, hogy a kormány vegye elő és tárgyalassa le a vagyonok eredetének megvizsgálásáról szóló törvényjavaslatot, amit annak idején még Mihalache terjesztett be, de a nemzeti parasztpárti kormánynak már nem volt ideje a megszavaztatásra. Ez a par-

lamentli aktó, úgy látszik, sikerrel járt, mert belpolitikai körökben egyre élénkebben tárgyalják, hogy a meghosszabbított parlamenti időszak egyik viharos és kétségkívül nagyon fontos teendője a Mihalache-féle javaslat megszavazása lesz. Állítólag Argetoianu Jorgával együtt döntött ebben a kérdésben és nem lehetetlen, hogy a kényes törvényjavaslat már ennek a hétnek a végén, vagy legkésőbb a jövő hét elején a Kamara elé kerül.

JORGA ÉS ARGETOIANU A KIRÁLY ELŐTT

Mindezek azonban inkább kombinációk és politikai pletykáknak tekinthetők, mint pozitívumoknak. Titulecni eltávozás óta a belpolitikai élet nemcsak lecsendesedett, hanem unalmassá is vált és általában úgy tűnt fel, mintha a Jorga-féle kormány a meguntság végelgyengülésében szenvedne.

Most azonban történt valami pozitívum is, aminek a jelentősége egyelőre még nem látszik, de alkalmas arra, hogy felkavarja a belpolitika poshadt vizét.

Az uralkodó szerdán délelőtti várattalul magához kéréte Jorga miniszterelnököt.

Jorga jelentkezett az audienciára, de alig kezdett tárgyalni az uralkodóval, újabb sürgős telefonhívás ment, amely ezuttal Argetoianut szólította a királyi palotába.

Argetoianu is nyomban jelentkezett:

Ellenzéki körökben rendkívüli izgalommal figyelnek a sürgős királyi audienciák eredményére, bár hivatalos helyről azt a hírt terjesztik, hogy mindössze a parlament elé kerülő törvényekről akar tárgyalni a király, mert szeretné korábban beáratni a parlament munkáját, mint ahogy eddig tervezte volt.

Az Ordinea azonban egyből tud. Jelentése szerint Argetoianu javaslatot tett az uralkodónak a koronatanács sürgős összehívására. A pénzüigyminiszter szerint ugyanis a gazdasági helyzet odaalakult, hogy szükségessé vált a kormány döntő jelentőségű akciója. Ő — Argetoianu — hatalmas pénzügyi és gazdasági programot dolgozott ki, amelynek megvalósításához már sikerült is megszereznie néhány külföldi pénzeszoport támogatását. A kérdéses pénzeszoportok kiküldöttéi már Bukarestben vannak, hogy az eredményt kívárlják. A program végrehajtása azonban hosszabb időt vesz igénybe és ezért Argetoianunak biztosítania kell lehetőleg az összes politikai körök támogatását. A Koronatanácsnak tehát az volna a feladata, hogy az Argetoianu tervezetéhez olyan hozzájárulást szerezzen, amely a kormány esetleges bukása esetén is értéket jelenthet a finanszírozásra vállalkozó külföldi pénzeszoportnak.

Az Ordinea jelentését egyelőre fenn tartással közöljük, miután azt eddig semmiféle forrás nem erősítette meg.

HAZAFELÉ...

Nizza—Innsbruck—Bécs márc. 16.
Lányok, fiúk, — hónuk alatti fiúdur-
hával, — a nizzai plázára sietnek.
Bucsuóul gígésálom a naparannyal
teleszórta partot, utoljára furom tekinte-
tem a messze kékbe, vijjogó sirályok in-
tegetnek lomha szárnyukkal Good-bye-t.
Hotelcédulákkal tépázott béröndöket
rak autóbusz emeletes hátára fürge chas-
seur, Aurevoir-t rebegnek — rebegek én
is, — Cooek-jegy külső, utlevél belső
zsebben, borralalók szólnak eresztve, —
szélnék ereszkedem én is.
Irány: Turin—Verona—Innsbruck—
Wien.
Mint berekedt rádió surrog a vonat,
álmosítón ropognak a kerekék, fülem-
ben szendereg a tegnapesti dal:
— Good night sweat hart...

Ellentétekből villan hangulat. Az an-
gol sétány lagymatag melegében ácsorog-
tál tegnap, — Innsbruck állomásán, vad
höferegtegen szálltál ki ma.
— Ilyen verőfényes meleg seanson-ra
alig emlékszem, — gargalizálta az an-
glus miss, — rég értünk ily kegyetlen te-
let, — köpi ki béröndök alatti görnyedve
a vén innsbrucki „Troger”.

Brumm...! — kapcsolnak... — alud-
tam? — hol vagyunk?

Gyermekkoromban álmodtam ekkora
szépet: julius, gondtalan, napsugaras va-
kációzó napok... — ébredés: ásító cse-
lédeány futi a szobát, gyors kapkodás,
mosakodás közben mormolom az imát, —
morzsolok zsemlyét — könyveket szija-
zom, havazik, hócipőt húzok, még tíz
perc, siessünk, messze az iskola.

Álom II.: Verőfény, tenger, napsugár,
lelki vakáció...

— Ébredés: havas csúcsok között karc-
karingóz a vonat, piszkos köd sűrű szit-
tán bámul a megkopott táj, — elemózsiás
koffereim szijazom —: szállodák nepos
ebédlőjében nem vár többé francia menü.
Szintelen, hideg itt is az ébredés. S kö-
sziklák kéményei fölött kondorkeselyű
kering...

— Szintelen, szürke? — dehogy! rég
látott bál, havas rumba táncol, ficáncol a
keményre fagyott éjben, az innsbrucki
állomás oszlopairól kizökögve pislognak
legyengült csillárok: hideglelős fények.
Csülökig hóban, fülig kabátba bujva
gázolunk simpárok jegeire gyantázott
végtelen hurján, előre fázunk fűtetlen
szobák vidéki hidegétől.

Gyalog másszuk meg a közeli Igels-t,
s kis kocsmá napégett verandájából gyö-
nyörködünk a hegyhavas tájban. Minden
parádénál, minden díszteremnél ragyo-
góbb, minden farsangi lármánál szebb,
áhitatosabb, megnyugtatóbb az istenren-
dezte nagy szimfónia, e hangnélküli kon-
cert, — halk, puha, hófedte végtelen
csend.

Bécs: három nap: három színházi est.
A Józsefvárosi színházban: „A torockói
menyasszony”-t, a Burgszínházban
Bruckner új darabját: Timon-t, s másnap
az egy estén színrekerülő Faustot nézzük
meg.

Melyikkel kezdjük? Angliai Erzsébet
szenzációs pesti bemutatója magyar
szempontból is ismét aktuálisá teszi
Brucknert.

A „Timon” bécsi kritikája az Elisabeth
von England mult évinél is robbanato-
sabb sikeréről referált, — vonatról egye-
nest a Burg fiókpénztárához sietek, az
esti előadásra a negyedik emelet (valami-
kor kakasülönek hívtuk) utolsó otthely-
tett jegyet tudom csak megszerezni.

Bécs legnagyobb ténfogatu színháza
utolsó helyig „megelt”. A koldus Bécs-
ben, a lerongyolt Ausztriában. Klasszikus
izü prózái darabban, közel 25-ik előadá-
sán.

Nem próbálom az új Bruckner-darab
akármennyire tömörített klaszikus és
mégis modern célzatu tárgyát leírni. Fél-
szeg, hiányos, mint rosszul sikerült fo-
tográfia, ha nem mesteri kéz kivonatolja,
tálatja elé a mesét.

A régi Athénben játszik, egy macedon
hadüzenet keretében. Pont.

Háborus hangulat, — Menta: — érték
nélkül? — sok mély értékkel, — ha le-
vonná belőle tanulságait a kor, — me-
mento: megint ott folytatjátok, ahol ab-
bahagyátok akkor, — Athénben, Timon
idejében, — Versaillesben Clemenceau
idejében s fogjátok folytatni Moszkvá-
ban, Sanghajban, a Stalinok, Joszizawak,
Tardieuök, John Simonok leszerelési kor-
szakában, — majdan Labradorok néma
jégvilágában, — pont.

S a zsufolt Burgtheater lelkes közönsé-
ge lelkesen taposol a világlelküimeret lel-
ketlenségére célzó finomszövésű lelki ten-
denciáknak.

★
Faust:
Richard Beer Hofmann átdolgozásában,

egy estén, hatodfél óras folytatólagos
előadásban, a Burgban.

A Goethe-év ünnepei beharangozása az
új bécsi Faust. Száz éve, két hónappal
halála előtt még egyszer hozzá akart
nyulni a Fausthoz Goethe. Az 1831 no-
vember végén pecsétos levélbe zárt opus
II. része azonban már nem kerülhetett
felbontásra. Goethe a végső csiszolást
nem végezhette el.

Az utóvilágra háramlott a merész fel-
adat, szentségtörő kézzel nyulni Goethe
halhatatlan alkotásához, időnkint új és
új zománcot vonni be azt.

Am a Himalája sem született egy nap
alatt, Isten megteremtette, s idők ferget-
tege rakott rá újabb, s újabb réteget. A
szinarany azonban a hegy mélyében ma-
radt.

Katonai szolgálatra akarják behívni a szabotáló bukaresti pékeket

A bukaresti közlelemzési bizottság és a
pékek harcának újabb fordulata

Bukarest, március 16.

Bukarest közlelemzési bizottsága ülést tar-
tott a fővárosi pékek napok óta tartó sabo-
tázsa ügyében. A bizottság elhatározta, hogy
még egy utolsó felhívást intéz a pékekhez,
s munkájuk rendes elvégzésére kéri fel őket,
mert különben

A bécsi előadás Janssen (Gretchen),
Balser (Faust) és Aslan (Mephisto) bá-
nyásztak belőle ismét nagy tömeg ara-
nyat.

Torockó:

A Josephstädter Theaternek némi kis
irodalom harcokat kellett a Braut von
Torocko bécsi előadása előtt és után a
bécsi román követséggel vívnia.

Megnehezítették, hogy a román
közlelemzési bizottság kiskirályát figurá-
za ki a hirtelen európai hírvé emelke-
dett kuttinó erdélyi író.

A régi népszínművekben hányszor csu-
foltuk ki mi magunk saját vidéki figu-
ráinkat s észbe se jutott senkinek, hogy
egy részeges jegyzőről az egész vidéki
közlelemzés romlására következtes-
sünk.

Másfajta, előbb sebek felé tapintást it-
ten úgy látszik Indig mester.

Pedig Párisban, most két éve, sokkal
brutálisabb, szintén román érzékenységet
sértő darabot játszottak hónapokon ke-
resztül óriási sikerrel.

Pedig Románia Páris dédelgetett gyer-
meke, — az irodalom szabadságát azon-
ban gyermekénél is jobban megvédelmez-
te a „Liberté” gloriós nemzete.

Írásnak, — kritikának sehol oly tág
tere, mint a franciáknál. S amint meg-
becsülük az írást, a legszigorubb kriti-
kát sem veszik zokon, — aki a porondon
sétál, kritikus urakkal találkozni kell.

— Bon jour! köszöntik egymást, s
nyugodtan sétálnak egymás mellett el.
A torockói menyasszony bécsi előadása
azonban minden kritikát kiáll.

Wessely Paula kisasszony ezzel a sze-
repével világköri utra indulhat, Gomb-
baszögi Ella Blumnéja pedig ma már
Bécszerte is ismert s ünnepezt alak.

Gombamódra nőnek a magyar művé-
szí tehetségek.

A két szomszéd fővárosban is két pom-
pás Gomba nőtt óriássá, arat esténként
háznagytól sikert.

S mivel mindkét Gomba jó gomba, —
velük szemben a legszigorubb kritika
sem lehetne goromba. h. v.

Cihoski tábornok vissza- vonul a politikától

Bukarest, március 16.

A hadügyminiszterium Cihoski generá-
lis volt hadügyminisztert hadtestpa-
rancsnokká nevezte ki. Cihoski eddig
dandárparancsnok volt.

A kinevezés katonai körökben nagy
feltűnést keltett.

Óriási arányokat öltött a nagyváradi influenza- járvány

Nagyvárad, március 16.

Az influenza-járvány az utóbbi napokban
veszedelmes arányokban terjedt Nagyvára-
don. Az összes középiskolákat bezárták, mert
nem csak a tanulók százai, hanem a tanítók
és tanárok is megbetegedtek. Fennakadást
okoz a járvány a közlelemzésben is, tekin-
tetül arra, hogy a köztisztviselők nagyrésze
lázasan fekszik a lakásán.

Gogához csatlakozik a nagyváradi Chemarista ifjuság?

Nagyvárad, március 16.

Tegnap, — mint jeleztük, — Nagyváradra
érkezett Crisan volt nemzeti parasztpárti al-
miniszter és felszólította a chemarista-szer-
vezeteket, hogy likvidáljanak. Az ifjusági
vezetők erre nem voltak hajlandók, mire Cri-
san kijelentette, hogy ha március 28-ig nem
oszlatták fel a szervezeteket, úgy kizárják
őket a pártból. Valószínűnek tartják, hogy a
chemarista ifjuság Gogához megy át.

Vizsgálat Aradon a régi városházi rezsim ellen

Arad, március 16.

Az aradi interimbizottság elhatároz-
ta, hogy vizsgálat útján tisztázza, milyen
visszalések történtek a nemzeti-parasztpár-
ti városi tanács idején az aradi mozik
átvétele körül. Az interimbizottság
Borgovan Jánost, a városháza pénzügyi
osztályának főnökét és Dunca Károly fő-
számvevőt bízta meg a vizsgálat elvég-
zésével. Ez a vizsgálat fogja végre tisz-
tázni a Lutai-rezsim néhány igen szomo-
ru eredménnyel végződött tranzakcióját,
aminő a mozik átvétele is volt s amiből
a városnak nem haszna, hanem tekin-
télyes kára származott.

Egy szerelmi dráma érdekes bírósági epilógusa

Arad, március 16.

Néhány nappal ezelőtt az aradmegyei
Buca községben megrendült szerelmi drá-
ma történet. Costea Sándor gazdálkodó
fejlesztéssel

agyonütötte Joltea János odaváló le-
gényt.

A véres gyilkosságnak most rendkívül
érdekes büntetőjogi következményei let-
tek. A csendőrség tudnillik azonnal el-
fogta a gyilkos földmivest és a kihallga-
tasok megejtése után beszállította az
aradi ügyészség fogházába. A vádta-
nács pedig összeült, hogy döntsön a gyilkos
további sorsa felől.

Jogászörök legnagyobb meglepetésére
a törvényszék Costea Sándort szabad-
lábra helyezte. A vádtanács tagjai ugyan-
is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy
Costea Sándor fogvatartására a szokásos
vizsgálati fogság idejére nincsen szükség,
mert Jolteát tetten érte, amikor az
feleségével enyelgett s jogos felháborodá-
sában emelt fejszét felesége csabítójára.

A pénzügyminiszter el-
rendelte, hogy:

Március 21-én föltétlenül meg kell kezdeni a tisztviselők és nyugdíjasok fizetéseinek kiutalását

Bukarest, március 16.

A pénzügyminiszterium körrendelet-
ben értesítette az összes pénzügyigazga-
tóságokat, hogy

március 21-től kezdődőleg feltétlenül
kezdjék meg a márciusi havi esedékes
tisztviselői fizetések és nyugdíjak ki-
utalását.

Annak érdekében, hogy a pontos kifize-
tések akadály nélkül megtörténhesse-
nek, a pénzügyminiszterium felhatal-

mazza az összes pénzügyigazgatóságokat,
hogy

március 16-tól kezdve minden más
természeti kifizetést beszüntettesse-
nek, amennyiben nem elegendő kész-
pénz áll rendelkezésükre.

Egyidejűleg azt is jelezte a pénzügy-
miniszterium, hogy rövidesen megkezdji a
nyugdíj és fizetéshátralékok kiutalását
is, miután erre a célra a legújabbban fel-
vett francia kölcsönből 50 millió lejt sza-
kitott.

Tokióból jelentik:

Pugi kormányzóval baj van Mandzsuriában

Egyenletlenség a japán kormányban, egy miniszter már le is mondott

Tokió, március 16.

Amíg a sanghaji fronton egyelőre szé-
csend van és a japán-kinai konfliktus
tanulmányozására kiküldött népszöve-
tési bizottság folytatja tárgyalásait, a ja-
pán kormánynak napról-napra súlyosabb
gondokat okoz a Mandzsuriában függőse-
gének kiküldetésével és a Pugi kínai ex-
császár kormányzónak való kinevezésével
teremtett helyzet.

A Mandzsuriában területén állomásozó ki-
nai helyőrségek egymásután lázadtak fel
és lehetőséget igyekeznek teremteni ar-
ra, hogy egységesen lépjenek fel a japá-
nok ellen, akik Mandzsuriát elszakították
a Mennyei Birodalomtól. A Tokióba
érkező jelentések arról számolnak be,
hogy Dalai város közelében a fellázadt
kinai csapatokat összevonták. Minden jel
arra mutat, hogy a Sanghajnál elcsende-
sedett harcok itt fognak néhány napon
belül újabb kirobanni. A mandzsuriái
japán csapatok főparancsnoksága már
számolt is az új háború escheiségeivel és
úgy intézkedett, hogy

Karbinból a japán alattvalók feleségeit
és gyermekeiket szállítsák el.

Itt említjük meg, hogy Nakathasi ja-
pán belügyminiszter megrögzött egészre-
gére való hivatkozással, tegnap benyuj-
totta lemondását. Utódán Suzuki igaz-
ságügyminisztert nevezték ki. A japán
főváros politikai köreiben azonban bizo-
nyosra veszik, hogy a kormány tagjai
között kitört viszály miatt hagyta el he-
lyét az eddigi belügyminiszter.

A bolgár kormány még küzdni akar a gazda- sági válság hullámverése ellen

Szöfia, március 16.

A bolgár kormány tagjai az éjszaka
folyamán minisztertanácsot tartottak s
azon azt a határozatot hozták, hogy az
idegen valutában fennálló fizetési kötele-
zettségeknek pontosan eleget tesznek. A
minisztertanács döntése Bulgária gazda-
sági és pénzügyi köreiben óriási feltű-
nést keltett, mert mindenki azt várta,
hogy a kormány a moratórium elrende-
lése mellett fog határozatot hozni.

Tardieu lázas tárgyalásai Genfben a Dunakonföderációról

Tovább folyik a kísérletezés Középeurópa gazdasági helyzetének megmentésére

Genf, március 16.

A Tardieu-féle terv megvalósítását előkészítő tárgyalások a legszűkebb mederben folynak tovább. Amint előrelátható volt, ez a nagyszabású nemzetközi akció, amely Európa szívében egy új érdekcsoportosulást hozott volna létre a francia támogatás égése alatt, nem maradt meg kizárólag a Duna-konföderációban közvetlenül érdekelt közép-európai államok problémájának, hanem kiterjedt európai kérdésévé ismétlődött.

A Duna-konföderáció megvalósítása tudniillik csak az első pillanatra látszik olyan könnyűnek és magától értetődőnek a Tardieu-féle terv keretei között. A valóságban azonban szinte áthidalhatatlan ellentéteket és nehézségeket kell elhárítani az utóból, hogy a Duna-melencében lévő győztes és legyőzött államok, valamint a nagyhatalmak érdekeit úgy kielégíthessék, hogy a dunai államok gazdasági szövetsége ne legyen ismét újabb és újabb surlódásokra alkalmat adó alukulat. Itt számolni kell azzal az antagonizmussal, amely az utolsó év folyamán egymással ellentétes utakra vitte az európai politika két hatalmas tényezőjét, az angol és francia diplomáciát. Amíg tudniillik Tardieu terve teljesen Németország figyelmét kívül való hagyásával akarja Közép-Európa új gazdasági alapjait lerakni, addig az angol diplomácia azt a meggyőződést hangoztatja, hogy

Németország nélkül Közép-Európa talpraállítása semmi sem lehet.

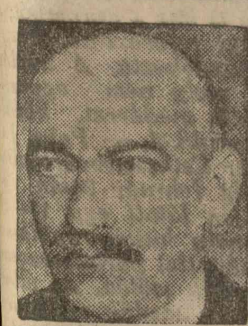
És hátra van még Olaszország is, amely a maga külön szempontjainak ésszerűsítését egyik irányban sem hajlandó eladni.

Körülbelül ez a helyzet igazi képe abban a pillanatban, amikor Tardieu francia miniszterelnök Briand temetése után Párisban tárgyalásokat folytatott a különböző államok képviselőivel és ezeknek befejezése után visszatért Genfbe.

A francia miniszterelnök meglepetése után azonnal érintkezést keresett a kisantant államok képviselőivel. Genfben tartózkodó Ghica román, Benes csehszlovák és Marinkovics jugoszláv külügyminiszterrel. Bizalmas megbeszélések folytak a francia miniszterelnök és a kisantant külügyminiszterek között, majd Tardieu Walkó Lajos magyar külügyminisztert, továbbá az olasz és osztrák delegáció tagjait kereste fel.

E tanácskozások a legkövetkezőbb titoktartás jegyében zajlottak és csak következtetni lehet a tárgyalások anyagára abból a nyilatkozatból, amelyet Marinkovics jugoszláv külügyminiszter tett a hírlapírók előtt:

MARINKOVICS NYILATKOZATA

— Jugoszlávia —
mondotta Marinkovics — nem járulhat hozzá ahhoz a csehszlovák indítványhoz, amely szerint egyelőre csak szűkebb keretekben, Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia között teremtené meg a gazdasági szövetséget.

A Tardieu-féle terv egyelőre megvalósíthatatlan

Tardieu francia miniszterelnök genfi tárgyalásaival kapcsolatban népszövegkörökben rendkívül érdekes hírek terjedtek el. Bizonyosra veszik ugyanis, hogy Olaszország a Marinkovics nyilatkozatában jelzett osztrák-magyar-csehszlovák hármasszövetség tervét sohasem fogadja jóvá. Viszont igen súlyos nehézségeket gördít a terv megvalósítása elé Angliának az a többször ismertetett álláspontja is, amely szerint

a közép-európai államok új gazdasági érdekösszegét Németország mellőzése nélkül nem lehet megvalósítani.

A csehszlovák terv azonban nemcsak Olaszország, hanem a kisantant számára is komoly problémát jelent, mert lényege az, hogy egy szűkebbkörű Duna-konföderáció kedvéért a kisantant kebeléből kiszakítsák a tagadhatatlanul legnagyobb csehszlovák köztársaságot.

Eppen ezért a három kisantant külügyminiszter között felmerült az a terv, hogy külön konferencián vitassák meg a nagyföntosságu kérdést.

E pillanatban azonban a legsürgősebb kérdésnek az látszik, hogy Ausztria és Magyarország zülalt pénzügyi helyzetén segítsenek. Erre a célra már tárgyalások is folynak az angol megbízott és az amerikai szakértők bevonásával. És remélik

is, hogy Ausztria és Magyarország számára sikerül megnyerni Amerika, valamint Anglia segítségét.

Maga Tardieu a Duna-konföderáció tervét körül feltornyosuló nehézségek ellenére is eléggé bizakodva és optimistikusan ítéli meg a kilátásokat és egy nyilatkozatában azt szögezte le, hogy a dunai államok gazdasági szövetségeinek megteremtésére vonatkozó tárgyalások alkalmával ugyanazok a nehézségek merültek fel, amelyek minden hasonló elgondolás megvalósítása előtt szabályszerűen szoktak jelentkezni.

Az elhagyott asszony tragédiája

Leugrott az emeletről egy marosmegyei állomáslőnök felesége

Marosvásárhely, március 16.

Megdöbbentő módon akart véget vetni életének Jakab Zoltánné, született Tóth Irma, egy marosmegyei állomáslőnök felesége. Az asszony hosszabb idő óta rossz viszonyban élt férjével, aki elhagyta s eltartásáról sem gondoskodott. Békítési kísérletei eredménytelenül végződtek és, miután kenyerét önállóan megkeresni nem tudta, elhatározta, hogy

öngyilkos lesz.

Marosvásárhelyi lakásának első emeletéről tegnap éjjelkor Jakab Zoltánné levetette magát az utcára, ahol zúzott tagokkal, eszméletlenül terült el.

Az előlító szomszédok hamar orvost kerítettek, aki megállapította, hogy a szerencsétlen asszonynak eltört a hátgerince és felépüléséhez alig van remény.

Nem tudják visszaszerezni a Lindbergh-gyermekeket

Az eddigi erőfeszítések eredménytelenek maradtak

Newyork, március 16.

Azok a hírek, amelyek arról számoltak be, hogy Lindbergh özvedes elrabolt kisfiát a banditák már visszavitték, de a család eltitkolja az ügyet, hogy a gyermekrablónak egérutat adjon.

nem felelnek meg a valóságnak. Ellenben az az igazság, hogy hiába indult el az amerikai rendőrszervezet és a magános kutatók egész légója a gyermekrablók nyomában,

a hatalmas hajszát most már holtpontra jutott.

Sem a rendőrség, sem az önkéntes detektívek nem értek el sikert s így látszik, a Lindbergh-család tárgyalási és lépései eredménytelenek maradtak.

A „nemzet Babyjének” visszaszerzésére indított óriási erőfeszítések eddig mind hiábavalónak bizonyultak s

s jelenleg semmiféle támpont sem áll a nyomozók rendelkezésére.

amelyek után elindulva, folytatnának a kilátástalan küzdelmet a gyermek visszaszerzésére.

Az acélsisakosok a második menethen Hindenburgra fognak szavazni

Semmi kilátása sincs Hitler újabb próbálkozásának

Berlin, március hó 16.

A német elnökválasztási küzdelem az első forduló lezajlása után cseppet sem esendesebb lett. Amint már leszögeztük, az április 4-én tartandó pótválasztáson már csak két jelölt: Hindenburg tábornagy és Hitler jöhetnek számításba.

A legfrissebb telefonjelentések szerint Hitlernek most már nagyon kevés esélye lehet a győzelemre. A Stahlhelm vezérkara ugyanis tegnap értekezletet tartott a pótválasztásokon követendő magatartás kérdésében és azt a feltűnést keltő határozatot hozta, hogy

rozatot hozta, hogy

az elnökválasztás második menetében az acélsisakos szervezetek Hindenburg tábornagra fogják szavazataikat leadni.

Ez a határozat azt jelenti, hogy Hitler a legnagyobb és legvéresebb erőfeszítések árán sem szeresheti meg az elnöki mandátum elnyeréséhez szükséges relatív többséget és az acélsisakosok döntése most már véglegesen megpecsételte a Hitler sorsát és kudarcát.

BRASSO „Modern Mozzó” Telefon 518

Ma szerdán szenzációs premier!

100%-os német beszélőfilm-sláger

Ég és pokol

A morium, alkohol, ópium karjaiban szenvedéseken át a boldogság részébe.

Főszerepben:

Janette Gaynor, Charles Farrel.

Csütörtökön d. u. 3-5-ig 10-15 lejes helyárakkal

Következő német operett!

Hansi Niese kettős szerepben

„Bibor és kékitő”

(PURPUR und WASCHBLAU)

Ének, humor, nagyszerű zene.

Csütörtökön d. u. 3-5-ig 10-15 lejes helyárakkal

Marlene Dietrich: „A megbecsültetett”

ANGLIT UJ KONFERENCIÁT KIVÁN

Az angol politikai és gazdasági körök a szokottnál jobban érdeklődnek és foglalkoztatja a Dunakonföderáció megteremtésére irányuló tárgyalások kifejlődése. Ezzel kapcsolatban mértékadó angol körökben az a felfogás alakult ki, hogy Közép-Európa problémáját nem lehet megoldani azzal, hogy Ausztrián és Magyarországon segítenek. Anglia ugyanis szeretné a kérdést gyökeresebben megoldani s ezért kívánatosnak tartaná, hogy

az összes európai államok általános gazdasági konferenciát tartanának, amelyről csak a legtávolabbi államok maradhatnának el.

Ezen a konferencián vitatnák meg a segítés módokat s nemcsak a preferenciális egyezmények ügyét, hanem az államok gazdasági életében fontosabb kérdéseket is, aminek például az aranystandard, az infláció és defláció, a vámrendszerek ügye, egyetemlegesen letárgyalhatók lennének.

Az angol kívánság tehát az, hogy tartassék meg az új Európa-konferencia, a Németországtól keletre eső államok megsegítése ügyében.

Revíziót kérnek a temesmegyei dohánytermelők

Temesvár, március 16.

Megírta a B. L., hogy a temesvári dohánybevitel hivatalban ebben az évben rendkívül mostohán bánt el a dohánytermelőkkel. A beszállított dohány nagyrészt alkalmatlannak minősítette az átvételre és megsemmisítette, jelentékeny mennyiséget osztályozott kedvezőtlenül, sőt olyan dohánytermelő is volt elég, akinél a kiszabott büntetések nem csak felemészítették, hanem túl is lépték azt az összegecskét, amit a természetett dohányért kapnia kellett volna. Ez a mostoha elbánás most arra kényszerítette a dohánytermelőket, hogy együttes fellépéssel követeljék az átvétel revízióját, különben kénytelenek lesznek félbehagyni a dohánytermelést, amely a múlt évben amúgy is tényleges ráfizetéssel járt. A helyzetre jellemző, hogy amíg a múlt évben ilyenkor már meg is kapták a magot a dohánytermelők, ezidén a nyári dohánytermés biztosítására még semmi sem történt.

ARGETOIANU:

A mai idők még nem alkalmasak a városi adósságok konvertálására

Bukarest, március 16.

A kamara kedd délutáni ülésére a két liberális párt egymás közötti veszekedése vitt szint és izgalmat. Bratianu George, az ifjú liberálisok vezére, kezdte a harcot, igen élesen tiltakozva az ellen, hogy Duca a „liberális párt” nevében beszéljen. George szónoklatát az öreg liberálisok soraiból állandóan gunyos közbekiáltásokkal zavarták, amíg aztán odáig fejlődött a dolog, hogy

a szemben álló felek egymásra rohanva, egészen komoly és sértő szitkokat vágtak egymás fejéhez.

Napirenden a konverziós javaslat szakaszokinté vitája szerepelt. Willer József a Magyar Párt nevében pótvajavaslatot terjesztett be, kérve, hogy a konverziós törvény hatályát terjesszék ki a városi adósságokra is. Hasonló értelemben szólalt fel Trancu-Jasi is, akivel Cuza kezdett hangos és nem éppen épületes szótvitát.

A javaslatokra Argetoianu személyesen felelt. Kérte, hogy a kamara vesse el a pótvajavaslatokat, mert a jelenlegi körülmények még nem teszik alkalmassá az időt arra, hogy a városi adósságok konvertálására is gondolhasson a kormány.

Willer és Trancu-Jasi javaslatait Argetoianu felszólalása után a kamara leszavazza. Ezen az ülésen egyébként a törvényjavaslat három szakasza került letárgyalás és megbeszélés alá.

A letárgyalt három szakasszal kapcsolatban a kamara a következő módosítást fogadta el:

1. A mezőgazdasági adósságok konvertálására vonatkozó törvény csak a román állampolgároknak vonatkozik.

2. Vonatkozik a törvény azokra az adósságokra is, amelyeknél a hitelezők külföldi bankok, vagy cégek.

3. Azokra az adósságokra, amiket a külföldi bankok, vagy társaságok időközben úgynevezett „cedálás” folytán vettek át, a konverziós törvény nem vonatkozik.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a Bukarestben elterjedt hírek szerint Argetoianu barátai társaságában kijelentette, miszerint a konverziós törvény megszavazása után nyomában törvényjavaslatot terjeszt be a bankok érdekeinek a védelmében.

A Neamul Românesc tegnapi számában Románia vezető politikusa, akit az ország első történésének is nevezhetnénk, cikket írt „Két kisebbségi nemzedék” címmel. Az első nemzedék mi lennénk, bregek, 30 és 90 év között, akik a vezérsíkk szerint azt szeretnők, hogy „Erdelelyben megváltozzon a helyzet és visszatérjen a szeretett mult”.

A második nemzedék viszont a fiataloké, 29 évtől lefelé a bölcsőig, akiket mi bregek arra szeretnők befolyásolni, hogy ugy gondolkodjanak és érezzenek, mint sajátmagunk.

Ez a fáradozásunk azonban hiábavaló, annál is inkább, mert nem is létezik, lejtegeti tovább az írás, mivel:

„A másnemzetiségű fiatalok látnak bennünket. Számot vetnek önmagukban arról, hogy nem vagyunk sem barbárok, sem zsarnokok. A mi jóakarunk, a mi emberségünk megnyeri őket.

Másrészt pedig a mi nemzetünkben a kellemes, érdekes kulturának egy szintje van, amiben mindenki nyereséget talál csak, hogy minél jobban megértse és megbecsülje.

A lelkekben így készül a béke műve. S önmagától készül. És így jobb is”.

Elképzelhető, hogy az ifjabb kisebbségi nemzedék, hogy örült e szavaknak. Hiszen még az öregebb nemzedék lelkét is megnyugvást tölti el a szavakra. Ama öregebb nemzedék lelkét, mely a cikk szerint egyebet sem akar, csak robbantani.

Mégis csak szép az, hogy a kultura egykor eltűntet majd minden ellentétet.

E nemes kezdeményezés után a kisebbségi nemzedékek érdeklődéssel vették meg a mai lapot is, hátha akad a lelkes szavaknak valami folytatása. S nem tévedtek. Akadt is. Ujból a miniszterelnökség volt a kezdeményező. Az írás ugyan nem a nyilvánosságnak volt szánva, hanem csak az igazságügyminiszternek, de véletlenül mégis napfényre került. Ime, néhány sor belőle:

„Ezennel visszajuttatjuk a zsidók neveinek megváltoztatására vonatkozó kérévényeket azzal, hogy a jövőben csak román nevek vonatkozó jegyzőkönyveket küldjenek be hozzánk”.

Ez más szóval azt jelenti, hogy a román zsidóknak sem szabad a nevüket megváltoztatni.

Ugy látszik, ez hozzátartozik a fentjelzett kulturszintézishez.

Mert ugyebár, mit jelent az, ha a kormány ragaszkodik a zsidó családnevekhez? Nem jelenthet mást, minthogy azt az előnyt, amit a szellemes szindarabcm így fejez ki: Nehéz zsidónak lenni... a hatalom állandósítani akarja. Az a név például, hogy Kohn, egyetlen jogot biztosít: hogy az egyetemen a pofont gyorsabban számítolják le, mint ahogyan ez román név esetén megtörténne. A fentjelzett szintézis ezt a gyorsasági előnyt, mely a rekordok mai korszakában nem megvetendő előjog, nem vonja meg az új generációtól.

Mert a lelkekben így készül a béke műve.

A kormányzat mai álláspontja szerint a zsidóság nem kisebbség, hanem a többségi, illetve kisebbségi nép tagja. De mivel e többségi nép kénytelen kisebbségi nevet használni, ebből önként következ, hogy új állampolgár-típus alakult: a másodrangú elsőrangú polgár.

- A sorrend tehát a következő:
1. Vészerinti elsőrangú polgár.
 2. Fajgyanus elsőrangú másodrangú jogokkal.
 3. Fajtiszta kisebbségi másodrangú polgár.
 4. Fajgyanus kisebbségi harmadrangú jogokkal.

IROGÉP

Kérem meghallgatni. Mese az írógépről.

Arról az írógépről, amelyet péntekről szombatra virradó éjjel a brassói Korona kávéház és a bukaresti Gara de Nord között vesztettem el.

Az első eshetőség az, hogy abban az autótban maradt, mely a brassói kávéháztól kivitt az állomásra. Ha ez a feltevés igaz, akkor nem lehet kétség az iránt, hogy az írógép, mely a Torpedó névre hallgatott, megkerül. Először is azért, mert a soffő-

rök közismeren becsületes emberek. Különösen a brassói soffőrök. Egyszer Vladivosztokban vezércikket olvastam arról, hogy milyen becsületesek a soffőrök.

Egyébként is képzeljük el, hogy valamelyik soffőr nálam felejtene a volánját. Vajjon megtartaná-e magának?

Nem, ez elképzelhetetlen. Ujságíró és gépkocsivezető között örök szövetség áll fent, mely szerint az ujságíró visszaadja a töffögőt, a hátsókereket, vagy a belső gumit, a soffőr viszont visszaadja az írógépet, vagy a töltőtollat.

Ez esetben tehát nincs kétség az iránt, hogy holnap a masina már a szerkesztőségben lesz.

A második lehetőség az, hogy az írógép a vonaton maradt.

Ez esetben nem történhetik baj, mert a CFR vigyáz a nemzetközi jóhírnevére. A német vasutakon például elképzelhetetlen az, hogy valami elveszett. Gyakorta előfordul, hogy egy-egy utas elfeledkezik valamelyik állomáson és lemarad a vonatról. Ilyenkor áttelefonálnak a következő stációra, ahol leveszik az illető ur csomagjait és őrzik, míg a következő vonattal utánajön. Kizárt eset, hogy bár-

minek is lába kellen

A CFR semmies se maradhat alul. Vezet a deficitben, vezet a karambol-krónikában, vezet a tarifaemelésben, vezet a panamáknban, vezet a korábbi indulásban és a későbbi érkezésben, tehát vezet a talált tárgyak dolgában is. Aggodalomra nincs okom. Egyszer Vladivosztokban olvastam arról, hogy a CFR milyen megbízható.

A harmadik eshetőség az, hogy a masinát ellopta valaki. Utközben.

Le kell szögezmem, hogy hányszor mentegtettem a tolvajokat. Megírtam, hogy nem létezik bűnös, csak a mai társadalmi rendnek vannak betegek. Nem börtönre van szükség, hanem szanatóriumra.

Valahányszor akasztát volt, kikeltem a bitófa intézménye ellen. Nem késtem, hogy czuttal számíthatok a halára. Magam is készen állok viszontszolgálatra. Ha a tolvaj urat majdan felkötnek, akasztás után élesen tiltakozni fogok. Elleneseiben írógép hiánya miatt lemondok a védelméről.

Egyszer Vladivosztokban cikket olvastam arról, hogy a romániai utazók között milyen nagy a betyárbecsület. Remélem.

Az állami elemi iskolákban is kötelezővé teszi Jorga a vallás-oktatást

A felekezetek egyházi hatóságai ingyenesen kötelesek gondoskodni a hetenként kétszeri hittan-óra előadásáról

Bukarest, március 16

A különböző módosító törvényjavaslatok halmazában, amely a parlament két házának az asztalán fekszik, jelentős mértékben érdekli a kisebbségi magyarságot az elemi oktatásról szóló törvény 61. szakaszának a megváltoztatására vonatkozó javaslata is.

Ezzel a javaslattal Jorga vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami elemi iskolákban is kötelezővé kívánja tenni a vallás- és erkölcsi tanítást, abból a felfogásból indulva ki, hogy a világi erkölcs képtelennek bizonyul megadni a társadalomnak azt a lelki oltószert, amelyre különösen a mostani válságos időkben elengedhetetlen szüksége van.

Evégből kimondja a módosítás, hogy a vallás-erkölcsi oktatás minden elemi is-

kolában kötelező, mégpedig egy olyan tanterv alapján, amelyet a különböző felekezetek egyházi főhatóságai a vallás- és közoktatásügyi minisztériummal egyetértően állapítanak meg. A vallástant heti két órában az illető felekezet lelkésze, vagy az egyházi hatóság által kijelölt személy teljesen díjmentesen köteles előadni. Ezt a feladatot a törvény a vallásfelekezetek lelképásztorkodásának hivatásbeli kötelességeként tekinti s ezért ennek a köteleességnek a nemteljesítése, vagy elhanyagolása büntetést von maga után.

Minden egyes esetben, amikor az illetékes lelkész nem tesz eleget ennek a rendelkezésnek, a minisztérium értesíteni fogja a megfelelő egyházi főhatóságot, hogy fegyelmi intézkedéseket foganatosítson ellene.

ra, de ez csak ítélet maradt. A végrehajtást ugyanis nem lehetett kisérgetni, mert a békásiak nem akartak kivonulni a legelőről és tettelegességgel fenyegetőztek, ha azt mégis el akarnák venni tőlük. Jellemző, hogy hasonló ügyekből kifolyólag a gyergyószentmiklósi és a csikjénőfalvai közbirtokosságok is szembekeverültek a békásiakkal. Gyergyószentmiklósnak sikerült a harc, Csikjénőfalva és Csikjénőfalva azonban a kezében levő ítélet ellenére sem tud hozzájutni az annyira szükséges és alig nélkülözhető vagyonukhoz.

Csikmegye prefektusa, Dinu Solojean, aki emberies magatartásával és föltétlen igazságérzetével már régóta megszerezte magának az egész megye becsületét, ezuttal is az elnyomott igazság és a törvényesség védelmére kelt. Személyesen kért a királyi kabinetiroda útján kihallgatást. Ófelségétől a csikjénőfalvai közbirtokossági küldöttség számára. A kabinetiroda most értesített küldött a prefektusára, hogy az audiencia idejét pénteken délután fél 5 órára tűzték ki.

A közbirtokossági küldöttséget Pitner Árpád volt csikmegyei alispán fogja Bukarestbe vezetni. Tagjai Gidró Lajos, Karda Ágoston és Gidró Károly lesznek, s kijelentésük szerint csak annyit akarnak kérni a királytól, hogy a nekik törvényesen is visszatért legelőket birtokukba vehessék, hiszen a békásiak a kisajátítás során amugy is több, mint 30 ezer hold legelőhöz jutottak tiszta ingyen.

20 ezer lejt

loptak egy brassói vendéglői szolgától

Brassó, március 16.

Gál Péter, a Fekete-utca 16 szám alatt levő Lukács-vendéglő szolgája, feljelentést tett a rendőrségre, hogy évek alatt összekuporgatott 20 ezer lej készpénzt, amelyet a vendéglő mellett levő szobájában egy faládikóban őrzött, ellopták.

A rendőrség megindította a nyomozást.

ez nem csupán a közönséges utazókra, hanem egyben az utazó tolvajokra is vonatkozott. Az akasztófavirágoknak nem szabad elfeledkezni ma, a virágzó akasztófa idejében a halálbüntetés ellenfeleiről.

VERDIKT

Egy asszonyságot Berinben közönséges üzleti lopás miatt bíróság elé állítottak. Jelentéktelen ügy volt, amilyen naponta száz is előfordul. Az asszony azonban tulzatosan félt, mert egyszerre csak szimulálni kezdett és letépve magáról a ruhákat, anyaszült meztelenül hadonázott a bírák előtt.

Akik azonban nem ugrottak be a színjátékuk, hanem rideg könyörtelenséggel 3 évi börtönre ítélték.

Megdöbben tiltakozásokat olvasok a tulszigoru ítélet ellen. Pedig a dolog könnyen érthető. A hölgy a lopásért nyilván féltéket kapott, viszont azért a szomorú látrányért, amit meztelenül nyujtott, 2 és fél esztendői róttak rá.

Ugyanez a bűnügy, ha a főszereplője Greta Garba vagy Mariene Ditrich lett volna, nyilván felmentéssel végződik. (m. i.)

Izgalmas jelenet a bíróság előtt

Marosvásárhely, március 16.

Megindító jelenetek között hirdették ki kedden délelőtt a marosvásárhelyi ügyészség fogházában elzárt három falusi parasztra hozott semmitőszéki ítéletet. Az elítélt falusiak: Simó Péter, Simó Zsigmond és Ferenc József lőrincfalvi földművesek, akik még 1929. nyarán lopási szándékkal behatoltak Vass József, a község leggazdagabb emberének házába. A gazda azonban rajtakapta a betörőket, kik rátámadtak és

baltával a szó szoros értelmében összedarabolták a gazdát.

A rablás azonban eredménytelenül végződött, mert a gazda házában mindössze csak husz lej készpénzt találtak.

A törvényszék

gyilkosság miatt Simont 15, testvéröccsét szintén 15, míg Ferenc Józsefet 10 évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Az ítéletet ugy a tábla, mint a semmitőszék helyben hagyta, és így az ítélet jogerőre emelkedett.

A semmitőszéki ítélet kihirdetése alkalmával a teremben jelenlevő

Simó Zsigmondné idegrohamot kapott.

Hirtelen orditozni kezdett, hogy férjét megölik, majd lobogó hajjal kirohant az utcára és a fél várost fellármázta. A dühöngő asszonyt csak hosszas hajszja után sikerült elfogni. Az asszonyon az örültség jelei mutatkoznak és ezért erős megfigyelés alá helyezték.

— A SARKVIDÉK MADARAI ERDELYBEN. Nagy Ede ur Sepsiszentgyörgyről jelenti lapunknak, hogy e hó 6-án az ottani erdőben egy öreg cserfán 8-10 ilyen madarat látott, amint egy 3-4 éves vágásban a cserfán üdögéltek. Egyet le is lőtt a csapatból, s a sepsiszentgyörgyi református leánygimnáziumnak ajándékozta. A madár részletes leírását, mely nem egyezik teljesen a csonttollu madárral, közöljük az ornitológusokkal. — Paka János főállatorvos ur Csikszentmártonból tudatja, hogy még február 26-án és 27-én Zsögöd rétjén látott egy 15-16 főnyi csapatot, mely hullámmrepüléssel röpködött az országúttal párhuzamosan haladó fenyves erdő szélén. Az állatorvossal volt székely gazdák ezt a madárfajtát nem ismerték, repülésük után seregélynek ítélték.

— Bűn és bűnhődés. Marosvásárhelyről jelentik: Még 1922-ben történt, hogy Striszky Pál mechanikus Pécssett, ahol annak idején dolgozott, sikkasztást követett el és ezért ott nyolc hónapra ítélték. Striszky akkor a büntetés letöltése elől átszökött Romániába s Nyárádszeredában telepedett le, ahol nemsokára meg is nősült, román leányt vett feleségül. Egy feljelentés alapján a pécsi hatóságok tudomást szereztek arról, hogy Striszky Romániában él és a napokban megkeresést intéztek a nyárádszeredai csendőrséghez, kérve, a szökevény letartóztatását, ami meg is történt. Striszkyt most diplomáciai uton ki fogják adni Magyarországnak.

MÁRCIUS 18.

BODENWIESER BALLET

Brassóban.

Hírek

Kinek kell ma a béka?

Leo Perutz, a kitűnő bécsi író, akinek „9 és 9 között” című regénye annakidején nagy feltűnést keltett, nemcsak ezután a Mango-fa csodáiról írt egy másik különös regényt. Perutz a Múzeum-kávéházba szokott jönni, ahol törzspendég volt egy öreg, fanyar ur is. Perutz nagy lelkesedéssel üdvözlötte el neki, hogy kész van új regényével, a Mango-fáról írta.

— Mango-fa? — azt mondja cinikusan az öreg. — Mi az, hogy mango-fa? Mit kell a mangofáról írni? Kit érdekel a mangofa?

— Ugyan — tiltakozik Perutz — hát hogy kit érdekel? Hát ha akarja tudni, éppen most jelent meg egy ötszázoldalas könyv, valami nagy német tudós írta, a melyik csak a békáról szól. Tudja? Az egész ötszáz oldal. Békákról!

— Ugyan kérem — legyint a fanyar öreg — kinek nem kellene békák? Aber ich bitt Sie, — mondta Perutznak németül — wer braucht Frösche!

Ezzel el volt intézve.

Valahogy ez jut az eszünkbe, amikor egymásután kapjuk a híreket arról, hogy az operaházak szerle a világon pálságba jutottak. Tegnap a párisi Opera eresztette szélnek énekesei nagyrészt, ma a világhírű newyorki Metropolitan opera zárt be és tudjuk, hogy a buapesti és a bécsi is a legnagyobb nehézségekkel küzd, elbocsátások, gázsiredukciók vannak napirenden.

Mit mondana erre a Múzeum-kávéház fanyar örege?

— Ugyan kérem — mondaná egész biztosan — kinek kell ma Opera? Aber ich bitt Sie, wer braucht Tannhäuser und Walkür! Kinek kellene ma kérem azok a mesterdalnokok, ugyan kérem, aber ich bitt Sie, vagy az a dolog a hatlyval, meg nem tudom én az a Parsifal, meg azok a páncélok, meg, hogy a gróf a vízbe fullt. Ugyan kérem, aber ich bitt Sie, a mai nehéz időkben, mondtam már magának, — wer braucht Frösche!

Körülbelül így állunk vele.

(b—y)

— Vállalták, de most nem tudnak kötelezettségüknek eleget tenni! Dicsőszenntmártonból jelenti tudósítónk: Annak idején megemlékeztünk arról a küzdelemről, amit a dicsőszenntmártoni szülők vívtak meg a közoktatásiügyi miniszteriummal megszüntetésre ítélt középiskolájuk megmentése érdekében. A szülők, hogy biztosítsák a megye egyetlen középiskolájának további fennmaradását, vállalták, hogy kétszeres tandíjat fizetnek gyermekeikért. Ilyen áron a miniszterium is megkegyelmezett az iskolának és így a dicsőszenntmártoni középiskola léte legalább erre az évre biztosítottnak látszott. Csakhogy a szülők az elmúlt

őszön nem számítottak arra, hogy gazdasági helyzetük tovább romlik. Most nem tudnak eleget tenni vállalt kötelezettségeiknek, a kétszeres tandíjra nincs pénz és így a gyermekeket egymás után küldik haza az iskolából. A város talán tehetne valamit. A költségvetésbe 30 ezer lej vettek fel reprezentációs kiadásokra és 50 ezer lejt a görög keleti templom építésére. A szülők azon a véleményen vannak, hogy a mai körülmények között fontosabb az iskola, mint a görög keleti templom építése, amint fölöslegessé tehető a reprezentációs költségekre felvett 30 ezer lej is. Vulcutiu Ioan iskolaigazgatónak, aki egyben az interimár bizottság elnöke is, kellene megtalálnia a megnyugtató és egvedül helyes megoldást.

— Betörők jártak a kásonjakabfalvi községében. Tudósítónk jelenti: Az elmúlt éjjel a kásonjakabfalvi községhez tartozó fejszével felfeszítették és ellopok ottan a bünyelként lefoglalt pálinkafőző üstöt, valamint az összeszedett titokban főzött pálinkakészletet. A csendőrség a tetteseket hamarosan előkerítette Simon János és Balogh Mihály helybeli lakosok szemlélésében. A letartóztatott „betörők” azzal védekeztek, hogy nyomorúságos helyzetükben pálinkafőzéssel és értékesítéssel akartak valami keresethez jutni, mert családjukkal együtt az éhezés küszöbén állanak.

Anyák, akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek, erősek, vidámak legyenek? Adjatok nekik a reggeli és uzsonnatejhez 2—3 kávéskanál Ovomaltine erősítő tápszert.

★ ERDÉLY TÖRTÉNETE. Írta dr. Jancsó rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi mabenedek A szerző utasításai szerint kiadásra gyar szellemi élet a maga elárulásában nagyon nélkülözött Erdély történetéből történetét. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemesak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 90 lej és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

— A konverzió szélhámosai. Bukarestből jelenti: A parasztdalosságok rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása óta agyafúrt szélhámosok vetették magukat rá a falusi lakosságra. A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint egy jólszervezett banda fosztogatja az ország falusi lakosságát azzal az ürügyvel, hogy földet adnak nekik, még mielőtt a konverziós törvényt megszavaznák. Kedden sikerült Krajova mellett letartóztatni az országosan szélhámoskodó banda régati „frakciójának” egyik tagját, egy Dumitrescu Mihály nevű szélhámos személyében. Ez a jómegjelenésű fiatalember a Stefanesti álnevet vette fel és mind földosztó agronom betek óta járja a falvakat, ahol egybe hívja a parasztokat, bejelenti nekik, hogy hatalmas összeállításokkal rendelkezik a kormánytól, a kitől azt a megbízást kapta, hogy a parasztokat földhöz intassa. A szélhámos két hét leforgása alatt több mint kétszáz parasztot csapott be. Kivitte őket a mezőre, ahol megmutatta nekik a helyet, a

mit kiválasztott számukra, azután a mérési munkálatokra két-három ezer lejes előlegeket vett fel. A szélhámos beismerte, hogy hatalmas összegeket szélhámoskodott össze a földhözragadt parasztoktól, sőt azt is elmondotta, hogy társai is voltak, akikről csak annyit tud, hogy jelenleg más vidékeken működnek. Bűntársai nevét azonban nem volt hajlandó megnevezni. A falusi lakosság szélhámosát most átadták az ügyészségnek, a banda többi tagjai ellen pedig országos körözlevelet adtak ki.

— Meghülésnél, náthaláznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvosok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

★ A bécsi Bodenwieser táncsoport már megérkezett Romániába és megkezdte előadásait, amelyek mindenütt szenzációt keltettek. A közönség majdnem az összes táncok ismételtetését kérte. A zsúfolt házak lelkes tapsnyilvánításai ugyszólván szünni nem akartak. Brassóban március 21-én lépnek fel a művésznők az Astra termében. (e)

★ Bájosan mosolyogni csak szép fene fogakkal lehet, szép fehér fogak pedig csak a Chlorodont fogkrémmel érhetők el. Tubusa Lei 20.— és Lei 32. (be)

— Nem volt türelme bevárni az örökséget és felakasztotta az örökhagyót. Nagytradról jelenti: Beszámoltunk annak idején arról, hogy Tenke községben az ajtófélfára felakasztva holtan találták Gergely Ferencet, a község egyik öreg, jómódú lakosát. A vizsgálat akkor öngyilkosságot állapított meg és Gergely annak rendje és módja szerint el is temették. Most aztán Gergely rokonai felfedezték a nagyváradi ügyészségnél Gergely mostohafia, Bereczky Mihály ellen, akit azzal vádolnak, hogy ő fojtotta meg az öreget, akinek holttestét azután az ajtófélfára hurkolta, hogy azt a látszatot keltsse, mintha az öregember felakasztotta volna magát. A rokonság a hagyatéki tárgyaláson ébredt erre a gyanúra, miután ott meglepetéssel halották, hogy Gergely Ferenc egész vagyonát a mostohafiára hagyta. Valószínűnek tartják, hogy Bereczky hízéggel rávette az öreget egy ilyen végrendelet írására, majd, hogy a vagyonnak rögtön birtokába kerüljön, rövidesen végzett is Gergely Ferencel. A nagyváradi ügyészség a felfedezés alapján elrendelte a holttest exhumálását.

★ „Ég és pokol”. Egy dúsgazdag bankár fia, aki apjával összefűz, a szenvedélyek rabja lesz. Alkohol, ópium és morfi-um-tanyák zúllott zárandoka és végül ezer megpróbáltatás után a boldogság révébe jut, megmenti egy bájos fiatal leány. Százszázalékos német beszélőfilm ez a szentimentális, nagykonceptiójú filmdráma, melynek főszerepeit két szépség Jeanette Gaynor és Charles Farrel

szívehezszólaan alakítja. A kiváló filmjodonságot ma, szerdától vetíti a brassói Modern Muzgó.

— A SZALAY-TARSULAT BEMUTATKÓZASA BRASSÓBAN. Tegnap este határozottan jó jelek között mutatkozott be Szalay Zsigmond színtársulata Brassóban. Ábrahám Pál világhírű, nagyszerű muzsikájú operettjét, a „Viktóriát” játszották, a vendégszereplő Lengyel Irénnel a főszerepben. A kitűnő primadonna decens, disztigált játéka, kiváló énekkultúrája, nem tévesztették el hatáukat. Melegen ünnepelték, a darab többi szereplőivel együtt. Sajnos, hogy az egészben biztató és csiszolható színészanyagot, amely az ismeretlenségből teremt szinte a színpadra, nincs senki, aki kézbevegye, tanítsa és tovább képezze. Igazán csak az ösztönös lelkesedés és a pálya szeretete óvhatja meg őket attól, hogy a mai szomorú viszonyok között, kedvüket ne veszítsék és már fiatal éveikben is el ne csusszanak.

★ Haydn-ünnepély a brassói Aulában. Az idén lesz a híres zeneszerző 200 éves születési évfordulója, amelyet az egész világon ünnepelnek meg. Erre az alkalomra a Bobescu-Weinberger-Emel-Moldrik vonósnégyes ünnepély keretében hangversenyt rendez Haydn műveiből. A három részből álló műsoron a híres Quinten- és Kaiser-kvartettek is szerepelnek. A hangverseny csütörtökön este fél 9 órakor lesz. Belépésre jogosított műsorok kaphatók Hiemesch könyvkereskedésben.

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Az itteni törvényszék ma három hónap fogházra ítélte Teutsch Rudolf soffört, aki a múlt évben, mert meg nem engedett 90 kilométeres sebességgel hajtott, súlyos szerencsétlenséget idézett elő, amely alkalommal négy ember megsebesült, egy Kerner Péter nevű aradi utazó pedig szörnyethalt. A fogházbüntetésen kívül hajtási engedélyét is elkobozták, egy évre. — A Mignod-drogéria, amelynek Perl Fülöp a tulajdonosa, kényszer-egyezséget kért. — Ma kezdte tárgyalni az itteni törvényszék Pop Dumitriu, Nutu György és Gligore, valamint 19 társuk büntetését, akik bandába tömörülve, hónapokon keresztül számtalan betörést követtek el Maros megyében. Az első három vádlott Galócás község leggazdagabb polgárai közé tartozott és senki nem gyanította, hogy titokban rablóbanda tagjai. A bizonyítás kiegészítése végett a tárgyalást május 3-ra napolták el. — A keddről szerdára virradó éjszaka Németh Akos, Csernátóni Ödön és Jeremiás Adolf marosvásárhelyi lakosoknál betörték. A rendőrség megállapította, hogy mindahárom betörést Farkas István állásnélküli kertész követte el, akit letartóztattak. — A marosvásárhelyi törvényszék két évi és hat hónap fogházra ítélte Bogdán Sándor erdőmunkást, aki a múlt évben bicskával agyonszúrta munkástársát, Pruta Dumitru. Bogdán a gyilkosságot azért követte el, mert Pruta megett a ebédjét.

Ma este LENGYEL IRÉN a
Fehér ló
tőszerepében
a brassói GEWERBEVEREIN termében.

VESTIS-nél

BRASSO, LENSOR 26

Március 17-től 27-ig
NAGY
HUSVÉTI VÁSÁR

Parti szövetek mélyen leszállított áron!
Kitűnő minőségű bélésáru és hozzávaló legolcsóbban!

Tavaszi SZÖVET Selyem

Iránváarak:

1. m. belföldi gyapju szövetujdonság	135
1. m. legújabbdivatú külföldi fonalból készült kamgarnszövet (Fekete kékcs kos valamint szürke, stb szövetek)	270
1 m. CREP DE CHINE	108

Gyári ENGROS árak!

— **Hunyadmegyei hírek.** Déváról jelentik: Baratiu Constantin, dévai pénzügyigazgatási főosztályvezető, 1927—30 években a dévai perceptia vezetésével volt megbízva. Amint most kiderült, nevezett perceptor többrendbeli bűnös manipulációt követett el és az eddigi vizsgálati adatok szerint körülbelül 58 ezer lejt elsikkasztott. A pénzügyigazgatóság megállapította, hogy az okirathamisítással párosult sikkasztást úgy követte el, hogy az adóban kezeihez lefizetett összegeket, kisebb összegekben számolta el pénztár naplójában, s tekintettel arra, hogy az adókönyvekben a ténylegesen lefizetett összegek lettek a fél javára írva, így feltevés szerint büntetése, avagy büntetése lehetett. Mivel Baratiu nem ismerte el a sikkasztást és nem volt hajlandó a megállapított hiányt befizetni, megtették ellene a bünvádi feljelentést és a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba is helyezte. A vizsgálat folyik és kombinációk szerint nagy meglepetések várhatók. — Vlada Toma algyógyi gazdálkodó két emberöltőt meghaladó időt — 105 évet — élt meg jó erőben és egészségben. A még mindig jó kondícióban levő öreg még hosszú éveket át élhetett volna, azonban Muntean Áron algyógyi lakossal összekülönbözött, aki egy fejével úgy fejbe vágta, hogy pár órai kínlás után meghalt. A gyilkost a csendőrség letartóztatta. — Folyó hó 13-án délután Gyulafehérvár és Zalatna közötti országúton az autóbusz összeütközött Marinescu nagyenyedi őrnagy kocsijával. Az összeütközés egy éles kanyarodónál történt és állítólag az őrnagy hibájából, mert a nagy hó miatt nem akart a csapásról semmit letérni. Az autóbusz megsérült, ellenben az őrnagy kocsija súlyosan megrongálódott és a kocsivezető őrnagy is ájultan maradt a volán mellett. A mellette ülő sofőr üveg-vágásokat kapott, míg a hátul ülő családtagoknak nem történt komolyabb bajuk.

— **Robbanás az égő mosodában.** Barladból jelentik: Az éjszaka folyamán ki-gyulladt Barlad város legnagyobb gőzmosógyára. A lángok pillanatok alatt elharapództak a gyárban, amely reggelre porrá égett. Miközben a tűz égett, a lángok belekaptak a gyártelep udvarán levő benzintartályba, amely óriási robbanással a levegőbe repült. A robbanás következtében két munkás megsebesült. A tűz eredetét nem sikerült megállapítani. A kár meghaladja a három millió lejt.

— **Véres incidens a lengyel határon.** Bukarestből jelentik: A fővárosi hatóságokhoz távirati jelentés érkezett, amely arról számol be, hogy Csernovic mellett, Visnica határállomás tőzszomszédságában az éjszaka folyamán egyonlottak egy román határőrt, többet pedig megsebesítettek. A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint éjszaka egy óra felé a határőr gyanus alakra lett figyelmes, aki át akart szökni Lengyelországba. A grancsár riadójelt adott, mire több határőr szaladt a helyszínére. A szökevény nyomába kerekedtek és megállásra szólították. A felszólításnak nem engedett a gyanús idegen, hanem egy bokr mögé bujt meg és előszedve revolverét, lövöldözni kezdett. Az egyik golyó szíven találta a grancsárokat egyikét, aki holtan esett össze, két másik határőr pedig súlyosan megsebesült. A lövöldöző határ-átlépő azonban a többi grancsárok való-lomása szerint nem Lengyelország irányába szaladt, hanem újból Románia felé vette útját és nyomtalanul eltűnt. A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak a grancsárgyilkos szökevény kézre-lésére, eddig azonban eredménytelenül, mivel az ismeretlen eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjuk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— **Nem jár nagy büntetés érte, ha valaki jegy nélkül száll fel a vonatra.** Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben kimondja, hogy a jövőben legfeljebb csak 20-40 lejre lehet büntetni azokat az utasokat, akik önhibájukon kívül nem tudtak idejében jegyet váltani és így jegy nélkül ültek fel a vonatra. A jegy nélküli utas azonban amikor a vonatra felszáll, azonnal köteles jelenteni a kasszának a jegyhiányt, ellenkező esetben a régi büntetést alkalmazták rá. Ezek után tehát a vonaton is meg lehet váltani a jegyet minden súlyosabb büntetés nélkül.

KREUGER IVAR

halála előtt készült arcképe.

— **Elhalasztották az orvosi növénytermelő búkaresti gyűlését.** Bukarestből jelentik: Az orvosi növények termelői országos nagygyűlést hívtak egybe március 20-ára Bukarestbe. A földművelésügyi minisztérium most arról értesíti az érdekelteket, hogy a tervezett nagygyűlést bizonytalan időre elhalasztották.

— **Nagyszabású lopások a csernoviczi pénzügyigazgatóságon.** Csernoviczből jelentik: Több milliós panama nyomára bukkantak a csernoviczi pénzügyigazgatóságnál. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a város különböző kerületeibe beosztott perceptorai kivétel nélkül mind évek óta lopják a közpénzeket. A vizsgálat nyomán eddig hat perceptor tartóztatott le. A bűnös üzelmeken meg-gazdagodott panamisták által ellopott teljes összeget nem sikerült még megállapítani, annyit azonban az eddig megejtett rovincsolásokból is megállapítottak a hatóságok, hogy több, mint hat millió lejtűnt el az adófizetők nehezen kiizzadt adóiból. Érdekes, hogy a panamázó perceptorok valósággal hírhedtek tették magukat már a városban kegyetlenségükkel, mert a szó szoros értelmében nyúzták a lakosságnak azt a réteget, amely nem adott nekik sápot. A botrányos panama ügyében újabb letartóztatások várhatók.

— **Gyermekeit is magával vitte a nyomor elől a halálba.** Berlinből jelentik: Négyszerezs öngyilkosság színhelye volt kedden Waldheim község, ahol Ulbrich földmives három gyermekével együtt menekült halálba a nagy nyomor elől. Ulbrich gyermekeivel együtt bezárkózott a szobájába, szengázt fejlesztett, a mely rövid idő alatt valamennyiüket megölt. A földmives felesége — aki a közeli városban tartózkodott — már csak holtan látta viszont hozzátartozóit.

— **Kreuger és a svájci bankok.** Londonból jelentik: Angol pénzügyi körökben 15 millió fontra becsülik azt a veszteséget, amelyet a Kreuger konszern részvényei, a gyufakirály öngyilkossága révén szenvedtek. Svédországban kívül a legsúlyosabban Svájcot érinti a gyufakirály halála, ahol Kreuger rendkívül nagy mértékben volt érdekelt.

— **ORVOSI IANACSAK,** fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonának főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— **Ismét nem kaptak fizetést a csikme-gyei állami tanítók.** Tudósítónk jelenti: A csikme-gyei állami tanítók körében nagy az elkeseredés, mert minden ígéret ellenére erre a hónapra sem utalták ki a fizetéseiket. Vannak közöttük sokan, akik még a múlt év utolsó hónapjaira sem jutottak hozzá megszolgált járandóságaikhoz. A hitelük is teljesen kimerült s így a legnyomorúságosabb helyzetben vannak.

Miért nincs postája Ujszentesnek

Temesvár, március 16.

Ujszentes, ez a Temesvár melletti vi-rágzó község ez év január elseje óta postahivatal nélkül van. Ennek okairól egy alkalommal már cikket is írt a B. L. Azonban azok az okok tulajdonképpen egészen másutt keresendők. Első információink úgy szólnak, hogy Ujszentes Onindia Aurél jegyző miatt vesztette el a postahivatalt, aki olyan értelmű átiratot intézett a postaigazgatósághoz, hogy a község többé nem hajlandó a posta fenntartási költségeit viselni, mint azt a múltban tette. Időközben azonban az események arról győzték meg minket, hogy információink tévesek voltak. Nem cé-lunk sohasem valamely köztisztviselőt alap nélkül kipellengérszteni. A visszaéléseket mindenkor oroszlózunk, a basáskodó falusi nagyságok terrorját sem hallgat-juk el, de amikor meggyőződünk róla, hogy ferdirányú információt kaptunk, készségesen szolgálunk ennek beismerésé-vel elégtételt a megbántott köztisztviselő-nek. Tessük ezt most Chindia Aurél uj-szentesi jegyző esetében is. Annál is inkább tesszük azt, mert a fegyelmű vizs-gálat, amelyet a vármegyei prefektus Chindia Aurél jegyző kérésére indított, megállapította, hogy a jegyző nem köve-tett el szabálytalanságot és az annak-idején a cikkben felhasznált adatok nem feleltek meg a valóságnak.

Hogy Ujszentes községnek megszűnt a postája, az nem a jegyzőn mulik. Természetes, hogy az általános takarékoságra való hivatkozással a jegyző a posta fenntartási költségeinél is igyekezett csökkentést elérni. A posta azonban ebbe nem ment bele és továbbra is huez-ezer lejt követelt a községtől. A jegyző és az ideiglenes bizottság végül már ebbe is belement volna, sőt Petru Pavel szená-tor is közbenjárt az ujszentesi posta új-ból való felállításá érdekében, azonban most a posta már újabb követeléssel ál-lott elő. A postának most az a kívánsá-ga, hogy a község öt évre előre kötelez-ze magát az évi huszezer lejre hozzá-járulásnak változatlan biztosítására. Eb-be a község nem mehet bele, mert hi-szen a törvény sem ad erre a községnek felhatalmazást. Így aztán Ujszentes egy-előre pósta nélkül marad és postájáért naponta kénytelen beküldeni Temesvár-ra. Chindia Aurél jegyző addig is, míg a pósta ügye rendeződik, intézkedett, hogy az ujszentesi postát a község szolgálja vegye át a temesvári kézbesítő postahivatalban és azt a községben a címzetekhez juttas-sa el. Remélhető, hogy a pósta vissza-állítására indított mozgalom, amelyben Chindia Aurél jegyző is résztvesz, kellő eredménnyel fog járni.

Ifjabb Kubán Endre

— **A SZENGÁZ EGYÜTT ÖLTE MEG A CSENDŐRÖKET A FOGOLLYAL.** Kisenev-ből jelentik: A tighinai ügyészség parancsá-ra a csendőrök letartóztatottak egy Mich Rudolff nevű közveszélyes bűnözőt, akit a Sem-mitőszék egy évi fogházra ítél különböző bűncselekmények miatt. A foglyot megkötöz-ve kísérték őrsről-őrsre s így érkeztek Sal-auta községbe. Itt a csendőrök Mich Rudol-fot az őrszobában helyezték el s este alapo-san befűtöttek s úgy tértek nyugovóra. Reg-gel az őrs parancsnoka rémülten vette észre, hogy benn az őrszobában az elfogott ember, továbbá egy szakaszvezető és két káplár nem válaszol a kopogtatásra és dörmögölésre. Be-törve az ajtót, megállapította, hogy mind a négyen meghaltak. A rosszul záró kályhából ugyanis annyi szengáz szívárgott ki, hogy a négy embert az éjszaka folyamán megölték.

— **Feljelentették a csikszeredai kis-iparosok elnökét.** Tudósítónk jelenti: A csikvármegyei iskolaszék (comitetul scolar) a napokban bünvádi feljelentést adott be az ügyészségnek Grigorescu mérnök, városi interimár bizottsági tag és a kisiparosok csikszeredai egyesületé-nek elnöke ellen. Grigorescu mérnök a múlt év tavaszán 800 ezer lejért vállalta el a csikszentkirályi állami iskola fel-építését. Az összeget fel is vette, a mun-kálatokat megkezdte, de aztán gyorsan be is szűntette, mert — elfogyott a pénz. A kiszállított bizottság megállapította, hogy Grigorescu mérnök alig 200 ezer lej értékű munkát végeztetett el csak, a töb-bi 600 ezer lejt tehát nyilván a saját céljaira fordította. Az iskolaszék néhány-szor felszólítást intézett a mérnökhöz a munka folytatására, miután azonban a felszólításoknak semmi eredménye nem lett, megítélte a bünvádi feljelentést. A megkezdett és abbahagyott munkálatok-nál egyébként egész sereg székely iparos és szekeressiratja ingyenben maradt munkáját, mert Grigorescu nekik sem fi-zetett.

— **BRAILABAN SEBESÜLT JEI IS VAN-NAK A FÖLDRENGÉSENEK.** Bukarestből je-lentik: Megirtuk, hogy a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a Regátban rövid ideig tartó, heves földrengés volt, amely, bár általában rombolás nélkül vonult el, Brailában mégis

HASHAJTO? IGEN, DE

jóizü, hatásos, gazdaságos

súlyos szerencsétlenséget okozott. Vasárnap éjszaka ugyanis a brailai nőegylet a népot-tion termében táncmulatságot rendezett és még nagyszámu közönség volt együtt, amikor a földrengés elvonult. A földlökések az épí-letet úgy megrázta, hogy annak plafonja be-szakadt. A táncmulatság közönsége fejveszet-ten menekült s az iktózatós pánikban 7 férfi és 4 nő súlyosan megsebesült. A sebesültek között volt a vármegyei prefektus is, akinek sérüléseit a mentők köztették be.

— **Dráma Buzăuban.** Buzăuból jelen-tik: Megdöbbentő gyilkosság tartja iz-galomban Buzău megyét. A borzalmas büntény főszereplője egy falusi paraszt-asszony, aki fiával megölte szeretőjét, akinek holttestét baltával feldarabolva találták meg. A gyilkosság áldozata Tu-dorache Lapedatu nevű, Sarulesti köz-ségbeli földmives, aki hosszabb idő óta vadházasságban élt egy Francu Maria ne-vű asszonnyal. Ennek az asszonynak nagy fia volt már, aki két nappal e-zelőtt tartotta esküvőjét, amelyen a vad-házastársak is résztvettek. Az esküvő al-kalmával azonban Lapedatu csunyan ösz-szeszólalkozott szeretőjével. A vita hevé-ben vadházastársát azzal fenyegette meg, hogy megöli, mert nem bírja tovább ba-sáskodását. Az asszony megijedt a föld-mives fenyegetésétől és újdonsült házat fiával együtt elhatározta, hogy ők teszik el láb alól a gyilkossággal fenyegetődő földmivist. A vadházastársával összeve-szett Lapedatu az esküvőről a községben levő egy másik szeretőjéhez ment és ott akart meghálni. Az asszony, meg a fia követtek az embert. Két baltát szereztek és így felszerelődözve beállítottak La-pedatu szeretőjének házába. A földm-ives gazda egyedül volt a házban. A fel-bőszült asszony és fia rátámadt a véd-telen emberre és több fejzszeccsapással va-lósággal darabokra vágta testét. A bor-zalmas gyilkosságot már az éjszaka fo-lyamán felfedezték. Azonnal értesítették a csendőrséget, amely néhány órán belül letartóztatta a megölt földmives vadhá-zastársát és annak fiát. A gyilkosokat bilincsekbe verve Buzăuba kísérték, ahol átadták őket az ügyészségnek.

Ma este LENGYEL IRÉN a
Fehér ló
főszerepében
a brassói GEWERBEVEREIN termében.

Megérkeztek a
TOVASZI
ujdonságok!

Serilana

BRASSÓ,
KAPU-U.

Eredeti gyári árak!

Az érdekszférák zenéje

Irta: Tanódy Endre

Az „európai koncert” ismét a hangoltságnál tart egy új műsorszám előtt. Tudvalevő, hogy annakidején a perzsa sah-nak ez tetszett legjobban a bécsi filharmonikus hangversenyen és most kezdjük megérteni, hogy ennek a hangolásnak is megvan a maga szépsége és érdekessége. Ha az ígért és várakozás izgalma szebb és több mint a beteljesedés, akkor még inkább így van ez ennél a politikai előkészületnél.

Mert hiába van a műsoron bejelentve a gazdasági rapszódia a Dunavölgyben, mégis kivethető már a stimmelésből is, hogy szigorúan politikai műfajban vagyunk és a gazdasági kombinációk, ha meg vannak is, egyszerű takaró képletek.

Az utóbbi esztendőben bevált és bevett módszerre lett a gazdasági szempontok előtérítése. Az emberek az életükért vívódnak, jól essik tehát nekik, ha látják, hogy a hatalmak atyai gondoskodása mindenekelőtt arra terjed ki, hogy meg tudjanak élni.

A Dunaközföderáció politikai eredetű probléma és az osztrák-magyar monarchiának nemzetiségi kérdéséből indult ki. Ausztriában a német, Magyarországon a magyar hegemoniát akarta leváltani egy federációs rendszerrel, a nemzetek autonómiájával és hogy örökre és végleg megszűnjön a centrifugális erők bontómunkája, a Dunavölgyben fekvő Romániát és Szerbiát akarta szövetségbe vonni.

Könnyű elgondolni, hogy micsoda politikai és katonai erőt jelentett volna ez az államátalakítás és mit jelentett volna ez az erőviszonyok eltolódása szempontjából a központi hatalmak javára. Más kérdés, hogy a Dunaközföderáció már akkor ábránd volt, mert annyi történelmi jog és tradíció állott vele szemben, a mennyit letérni csak fegyveres hatalommal lehetett volna és ugyanakkor egy megoldhatatlan gazdasági nehézséggel volt terhelve: — újabb agrárterületek bekapcsolásával és így az amugyis állandóan ingadozó mezőgazdaság végveszélyével.

Mindezt az akkori idők, mentalitások, hatalmi viszonyok és politikai lehetőségek szemüvegén kell nézni és látni és nem a monarchia szétesése után teremtett új világ levegőjén át.

Ebben az új világban megoldódtak a régi nemzetiségi kérdések és újak keletkeztek, sokkal súlyosabbak és végzetesebbek, de ennek a kétélű megoldásnak is egy hatalmas ára volt: — öt vámhátár, vámfal és öt egymás életére törő gazdasági terület. Hogy ez hová vezet, azt minden közgazdász előre tudta és megmondta, de a hatalmak tanácsában ez nemcsak a végzetes bekenakodásban, hanem a még végzetesebb békeévtizedben sem jelentett semmit.

És egyszer csak ezelőtt két héttel a francia kormány felhivatalosa, — még felhivatalosnál is bámulatraméltó gyors és jólétiúsítással megállapítja, hogy nem jól mennek a dolgok a Dunavölgyben és hogy Ausztrián és Magyarországon egy konföderáció után sürgetően segíteni kell. Lehetővé kell tenni, hogy vámhátaraikon preferenciális részeket nyissanak és áruikat kicserélhessék. Nyilván erre csak most lett szükség, mert ezelőtt másfél évvel a sorozatos agrár és buza-konferenciákon Madgearu hiába harcolt ugyanezekért a preferenciális vámokért, mert akkor a háborús főhatalom még nem volt elég erős, hogy a szovjet és Argentína ellenzését leborjassa. És íme most egyszerre Franciaország, Anglia és Olaszország úgy megerősödtek, hogy neki mennek vágni a dunai konföderációnak.

Ennek az új erőnek és bátorságnak igen egyszerű politikai magyarázata van. Franciaországnak el kell vágnia az Anschlusz utját, Olaszországnak gondoskodnia kell, hogy a Dunamedencében politikai és gazdasági befolyása legyen. Ennek a két érdekszférának a zenéje szólal meg a különböző gazdasági modulációkban. Olaszország barátja Magyarországnak és nem barátja Jugoszláviának. A Tardieu-féle javaslatra adott olasz válaszból foglalt rejtjelmes fenntartások nyilván arra mennek ki, hogy a federáció magva Csehországból, Ausztriából és Magyarországból álljon, Franciaország pedig csak két nappal később közölte a német kormánytal, hogy tárgyalásokat indított Közép-Európa vámszövetségéről az utódállamokkal.

A preferenciális vámok tehát csak másodlagos jelentőségűek azoknak az érdekei szempontjából, akik ezt a szövetséget most nyíltan ütni akarják.

Egy instrumentumot kell létrehozni a szovjet nyugati oldalán, miután keleti oldalán a másik instrumentum már mozgásba jött. A készülő szerkezet körül van-

nak diplomáciai „szép” feladatok, amelyek mindenkor a négyszög körítéséhez hasonlítanak. Így például szemmel látható a szereposztás, hogy a szövetség létrehozásában mindenütt Magyarország jár elől, mint szorgalmazó, míg a kisanant államai mint hozzájárulók és nemesszívű megértők szerepelnek. Ez a beállítás már eleve lehetetlenné teszi, hogy a kérdés Magyarország nemzeti aspirációival bonyolódjék és viszont Olaszország a maga érdekeit is képviselheti így a hozzá legközelebb álló dunai állam szerepeltetésével.

És még két jellegzetes tünete annak, hogy hatalompolitikai szempontok dominálnak: az európai nagysajtó teljes üressége és kongása valahányszor az új Közép-Európáról szó van és a leszerelési konferencia kulisszái mögött folyó bizalmas tárgyalások a leszerelték felszereléséről. Pályadiját lehetne kitalálni annak, aki egyetlen érthető konkrétumot kiolvasni tud a tervezett megoldásokról az európai sajtóban, amely most végig úgy hangzik, mintha külügyminiszteriumokban írnák

Osztó igazság a Székelyföldön

Néhány beszédes szám az „egyenlő” elbánásról

Csikszereda, március 16.

A közoktatásügyi minisztérium 30.959—931 szám alatt a minisztérium szervezéséről szóló törvény 186-ik szakaszának negyedik pontjára való hivatkozással rendeletet adott ki s abban arra utasította az összes iskolaszékeket, hogy a községi költségvetésekben iskolai célokra felvett összegeket tekintet nélkül az iskola állami, vagy felekezeti jellegére, a tanulók számaránya szerint osszák fel.

Ez a rendelkezés a kulturizációs áldásaitól megnyomorított Székelyföldön határozottan a kisebbségi oktatás előnyére válnék, feltéve, ha az illetékes hatóságok pontosan és betűszerint betartanák a rendelet intézkedéseit. Példákat hozunk fel azonban annak igazolására, hogy Csikmegyében ezt a rendeletet sem hajtják végre a közoktatásügyi minisztérium tagadhatatlanul nemes intenciói szerint.

A csikszeredai városi költségvetésben például az állami iskola támogatására 145 ezer lejt vettek fel, míg a felekezeti iskola számára ugyanezért mindössze 30 ezer lejt irányoztak elő. Az igazságtalanság és sérelem ott rejlik, hogy Csikszeredán az állami és felekezeti iskolák növendékeinek száma körülbelül egyenlő, tehát az iskolasegélyeket is ennek az

és nem tíz — és csak annyi nem tíz —, hogy a leszerelési konferencia a fegyverkezés arányosítása felé hajlik, vagyis a felfegyverzett államoknál lényegtelen csökkentést a lefegyverzeteknél ennél lényegesebb emelést terveznek.

Az érdekszférák zenéjének ezek a motívumai világosan kivehetők.

Ezzel szemben a gazdasági tételnél és oldalánál a teljes lehetetlenülés képe mutatkozik. Ugyanazokban a hetekben, amelyekben az új mennyszárga kapuit tárogatják, Románia fölemelte a vas behozatali vámját, ami Csehszlovákiának és Lengyelországnak szól, Csehszlovákia ellen minden terménybeviteltől külön megtorló harcot kell kitalálni helyezni, az állatbevitel oda szinte lehetetlen, Ausztria felé neveléses törpe számokban fejeződik ki az állatkvittel, Magyarország a mumra szállította le a bevitelt tüztá menyiségét, de mert ugyanakkor kétszeres ütemben vágja saját ereit és így az engedélyezett kontingensnek a valóságban a fele sem helyezhető el.

Az elmúlt tíz esztendőben az agráralamokban egy versenyképtelen mesterséges ipar, az ipari államokban egy még versenyképtelenebb mesterséges mezőgazdaság keletkezett és ha ezeknek a nyomorok képződményeknek a hóna alól a vámmankókat kiűtik, azonnal térdre rognak. Az egyes államok pénzügyi nyomora ismeretes és az infláció közvetlen „veszélye” mind az öt államban fenyeget.

Mindezek fölött azonban áll a nehéz-

aránynak megfelelően kellett volna elosztani, nem is beszélve arról, hogy a város bevételeit a túlnyomó részben székely polgárság adja össze.

A másik beszédes példát Gyergyócsoma faláról vehetjük. Itten az állami elemi iskola 3 tanítója 120 tanulót oktat, míg a római katolikus iskolának van 9 tanítója és 491 tanulója.

A község interimar bizottsága 48.105 lej segélyt vett fel iskolacélokra, s ebből az állami iskola részére 33.105 lej, a nem is működő állami óvodának 8000 lejt és a közel 500 tanulóval rendelkező felekezeti iskolának pedig mindössze 5000 lejt juttat.

Az interimar bizottság magyar tagjai sehogyssem akartak ebbe a megoldásba belemenni, de Diaconescu állami igazgató tanító elcsapatással fenyegette meg őket s így inkább feláldozták saját gyermekeik nevelésének érdekeit.

Ezeket a beszédes példákat tisztelettel terjesszük a közoktatásügyi minisztérium és Stolojeanu csikmegyei prefektus elé. Az ő kötelességük gondoskodni arról, hogy a törvényeket és a rendeleteket pontosan betartsák még akkor is, ha azok a kisebbségek javára szolgálnak.

PALESZTINA: — sziget a gazdasági világválságban

Beszélgetés Prof. dr. Julian Silberbusch-sal

Brassó, március 16.

Beszámoltunk arról, hogy a napokban Brassóba érkezett Prof. dr. Julian Silberbusch, a cionista mozgalom egyik vezetője. Silberbusch professzor rendkívül érdekes dolgokat beszélt el arról, hogy a kis Palesztina hogyan maradt meg érintetlen szigetnek, a világszerte pusztító gazdasági krízisben. Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy Palesztina ama nagyon kevés országok közé tartozik, amelynek állami költségvetése és külkereskedelmi mérlege aktív. Ha a bevándorlást a kényszerítő külső körülmények korlátozták is valamennyire, az ország belső, természetes gyarapodása annál örvendesebb. A halálózási arányszám a palesztinai zsidóság között olyan alacsony (kilenc százalék), hogy Svédországot, Norvégiát, Új-Zélandot és Ausztráliát, ahol ez az arányszám a legkedvezőbb, leverte és szinte rekordot állított fel a vitalitásban. Amint már említettük, évente hat-ezer bevándorló érkezik most az országba, ezenkívül hatalmas tömegekben keresik fel a turisták. A közeli napokban megnyílt a telaviví Levante-vásárra közel száz ezer külföldi jelentette be részvételét, akik között ott szerepelnek a világ összes zsidó sportegyesületeinek különböző csapatai. A versenyekre felépített Stadion, amelyet a Nahr el Audse folyó mentén emeltek, amerikai méretű.

A palesztinai zsidó mezőgazdaság fejlesztésére nagyon sokat tett a Jewish Agency, a

melyben tudvalevőleg cionisták és nem-cionisták egyenlő arányban foglalnak helyet. Teljesen restaurálták azt a három kolóniát, (Huldát, Kfar Uriét, Talpiotot), amelyek az 1929-ik évi arab kilengések által szenvedtek. Új telepek is létrejöttek: Beth Chanan, Chadar Tel Zvi, Ntahania, Tel Mond, valamint a Ness Ziona mellett épült új leányfarm. Az utóbbiban kétszáz leány él, akik a mezőgazdaság ágait tanulják ki és mindig váltakoznak. Ez annyival közelebbre érdekel bennünket, mert az óromániai zsidó nők egye-sülete, a WIZO hozta létre. Ezenkívül hét magánkolónia létesült az utóbbi időben, a melyek közül nevezetesebb Calmania, Jona, Gan Ascher. Palesztinában jelenleg összesen 120 zsidó falu létezik, köztük egészen nagy községek, mint Petach, Tikva (10.000 lakóssal), Rechobot (6000 lakóssal) és Zichron Jakob (5000 lakóssal).

A gabonaneműek termesztése mellett főzék, tej- és szárnyasféléket kultiválnak újabban. Alakult egy szövetkezet („Tenuva”), a mely például az Emek-völgyében fekvő zsidó kolóniák termését értékesíti. A narancs természetesen egyik fő cikke az országnak, minthogy 25 százalékot hoz. 1920-ban még csak 900 ezer láda narancsot exportáltak, 1931-ben már 3 milliót. Angliából a kaliforniai narancsot teljesen kiszorította a jobbminőségű palesztinai. Romániába 60 ezer láda narancs jön be évente Palesztinából. A zsidó

Ne kísérletezzon
egészségével.
Kérjen Ön is
kimondottan
eredeti
»OLLA«
óvszert, mely megóvja egészségét.

ség, hogy a Dunavölgy még gazdasági szövetkezés esetén is agrár-export terület marad, mert Ausztria és Csehszlovákia távolról sem bírják felvenni Románia, Magyarország és Jugoszlávia fölősegeit.

Ezek a fővonalakon belül fekszenek az érdekelt ipari csoportok nyugati finanszírozással és gazdáikkal és mind az öt állam nyugati hitelezői egészen bizonytalan követeléseikkel.

Ki, hogyan és mikor okhatja meg ezt az áttekinthetetlen gazdasági kaoszt és ki hiszi, hogy a dolgok mai állása mellett belátható időben ebből valami kézzelfogható valóság kialakul?

Az elfedésre szánt gazdasági érdekek és feladatok tehát együtt véve egy hatalmas negatívumot mutatnak fel, míg a politikai és hatalmi megegyezések érdekszférái egyenes és rövid úton törnek nekünk ismeretlen, de előttünk jól ismerő céljaik felé.

Az európai zenekar hangol. Nyilván egy újabb békeindulót fognak hallani, csak hogy ennek a különleges zenének az a sajátága, hogy rövid modulációival a békeinduló harci indulóba és azután gyászindulóba megyen át.

kolóniák tejtermelése 1928-ban 2 millió liter volt, 1931-ben már 5 millió. A tojásimport 1926-ban 15 millió darab volt, 1931-ben már csak 5 millió, a többi a zsidó kolóniák fedezték. Akko és Haifa között most már az egész területet, (mintegy 5000 hektárt), lecsapoltak, ez most a legkiválóbb talaj az egész országban.

Az ipar fejlődik. A haifai „Neser” cementgyár évi hetvenezer tonna cementet gyárt és Egyiptomtól is ellátja, az ugyanitt működő „Semen” olajgyár ötven százalékkal emelte termelését és három schichtben dolgoznak a munkásai. Megindultak a Jordán mellett a Ruthenberg-művek turbinái, amelyek máris 180 ezer lóerős elektromosságot állítanak elő. A Holt-tenger mellett nagyban folyik a szódá, káli és bromtermelés.

Fejlik a kötött-szövött ipar, így például csak harminyából 20 ezer font értékű exportáltak az elmúlt évben.

Mindezekben a magánvállalkozásokban 3 és fél millió font magántőke vesz részt.

Nagyban folynak az építkezések, amelyek 1929-ben kezdődtek meg újra.

És két új nagy terv van előtérben: az egyik a Haifa—Bagdad vasútonal építése, a másik a Mossul—Haifa petróleumvezeték lefektetése. Mindkettő valósággal meg fogja változtatni a Levante képét. A haifai kikötő két kilométeres gátja már elkészült és ez egymagában is azt jelenti, hogy Haifa a közelkeleti forgalom legfontosabb gócpontjává fog rövidesen kialakulni.

Prof. Silberbusch egy-két hétig Brassóban fog időzni.

Hat havi börtönre ítélték Gandhi feleségét

London, március 16

Gandhi feleségét, akit nemrég szabadlábra helyeztek, tegnap ismét letartóztatták és hathavi szigorított börtönre ítélték. Rajta kívül Bombayban száz-husz embert tartóztattak le.

Két hétig szünetel a leszerelési konferencia

Genf, március 16.

A leszerelési konferencia, amelynek plenáris ülései már régebben szünetelnek, most két hétre a bizottsági üléseit is felfüggesztette. Gróf Apponyi Albert, magyar delegátus, emiatt tegnap visszatért Budapestre.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

Ma szerdán az

„ÁLMARSAL”

című szenzációs vígjáték fut. A film főszereplői: Vlasta Burian, Rada-Rada, Fee Halten, Harry Frank.

Jón! „Egy szép kék szempár” Jón!
fősz.: Charlotte Ander, Hermann Thimig, Ida Wüst, Julius Fathenstein. — Figyelem! Előkészületben az UFA filmgyártás egyik nagy slágere RONNY.

B. L. OLDAL

Kol-¹isok és álkoldusok

Budapest, március 16.

Utóbbi időben a koldusok nemcsak feltűnően megszaporodtak, de szinte ki is sajátították maguknak azt az egypár keskeny, ragyogó kirakatokkal büszkélkedő utcát, hol még nem is olyan régen a „társaság”-hoz tartozó, vagy hozzá tartozni óhajtok elegáns áradata hőmpölygött végig a déli órákban. Akkoriban még a Belvárosnak megvoltak a maga stamm koldusai, a koldusoknak megvoltak a maguk stamm adakozói, a koldulás jól elvezetett, konkurrencián nélküli biztos megélhetést nyújtott.

Egyszer azonban, senki sem tudja pontosan, mikor és hogyan, megindult a város minden része felől, a lassú, de vissza nem tartó koldusáradat a city felé. Megszállták az utcákat, a később jöttek a kapualjakat, odaplántálták magukat a jobb forgalmu utcák elé, míg végre, több „állóhely” nem lévén, elkeveredtek a korzók tömegében. Miután a gondtalan korzózó egyre kevesebbé vált, a koldusok csapata meg egyre nagyobbá, egy kis tulzással, de az igazsághoz hűen, azt kell állítani, hogy a belváros minden utcáiban vigan korzozik a kéregetők hada. Eleinte csendesen szemlélték ezt a feltűnő jelenséget, de, mert csak nem akart vége szakadni, kiűzték őket menesztettek a kereskedők a főkapitányhoz, kérvén, hogy tisztítsa meg a Belváros utcáit az egyre jobban elszaporodó koldusoktól. Detektívek razziáztak, közönség panaszkodott, panaszok állandóan, a koldusokkal szemben eredménytelen a hadjárat. Ugyátszik, szeretnek korzozni. Mert egyéb magyarázata szinte nem lehet ennek a esőkönnyű, mindenáron a Belvároshoz való ragaszkodásnak. Hiszen a koldusok jól tudják, saját bőrükön tapasztalják, hogy a jöszivű adakozó a Belvárosban épp oly ritka, fehér holló számba menő jelenség, mint bárhol másutt, mert, vagy nincs „jőszivű”, vagy nincs fölösleges fillérje. Sőt még talán a szükséges sincs meg. Jó keresetre hát nem lehet számítani itt sem. És azért mégis, egyre áramlik a koldusok tömege a Belváros felé. Lassan forgalmi akadállyá nőik ki magukat. Jobb ügyhöz méltó buzgalommal róják, bicegik, tipegik, üvöltik, könyörgik, suttogják és hörgik végig az utcát. És amellet meggyőződéssel és szívesen korzoznak.

Nem vagyok rossz ember, se fukar, se közböbs, és, ha van pénz a tárcámban, szívesen adok akkor is, ha tudom, hogy a „vak koldus” laposat pillantva belenéz a tenyerébe, hogy a kapott obulus arányban van-e szívből jövő köszönetével. Azt se akarom mondani, hogy mindenütt csalást, ámtást szimatolok. Ó, nem! Csak ezek a korzózó koldusok készítették arra, hogy több figyelmet szenteljek ennek a szabad és szívesen tűzött pályának.

Az előtt a koldustól megkövetelték, ha nem is a kötelező iskolai végzettséget, de a teljes munkaképességet és íráskor igazolták, hogy a kolduláshoz oka és joga van. Hogy azután veleszületett élelmességénél fogva mennyit jövedelmezett neki a metier, az már nem tartozik rám. Ez az ő privát ügye. Ha tehetséges, megérdemli a sikert!

De ezt az ujjonnan feltűnt illetéktelen outsider-ek teljesen dezavualták a régi, becsületes koldulásban megöszült kasztot. Mert a Belváros korzózó koldulók tömegében az is megtörtént már, hogy egyszerre csak megáll az ember előtt egy bundás, jól és frissen borotvált fiatalember, esekély adomány után esedezve.

Nem a ruha teszi az embert, A ruha csak az embert takarja, meg a pénztelen tárcáját, az üresen korgó gyomrát. De ez a bundás kéregető ellenszenvet keltett. A bunda szinte jelezni akarta, hogy ő igen, ő tudja a Váci-utca: noblesse oblige. És ha már valaki ott koldul, az öltözzön is neki, akár saját, akár kölcsönzött bundában, hogy ne rontsa az esetleg odátévedt idegen belvárosi eleganciát illető reményeit. Meg aztán a korzózás stílusosabb is, így bundában. Neki pedig ez van olyan fontos, ugyebár, mint a csekély adomány után való esengés. — A bundás azonban egyáltalán nem ébresztett senkiben részvétet. Jelezni óhajtotta, hogy neki semmi köze a többi rongyoshoz. Teljes mértékben elérte célját. A bundajelmez megbukott. Ugyan-ugy, mint az a siránkozó anya, kisdévével karján, akiről kiderült, hogy ha az anyasághoz volt is némi köze, ehhez a gyerekhez azonban semmi esetre sem. Kölcsönkérte a szomszédától, napi ötven fillér ellenében. De azért épp olyan elszántsággal követte nyomon azt a pár embert, kinél némi aprópénzt szimatolt, mintha önön vére, saját gyermeke sorsa feküdt volna ölomsullynal a szívében.

Minden pálya, mesterség, foglalkozás, megélhetési lehetőség, legyen az szabadon választott, passzióból, vagy kényszerből tűzött; megértést, támogatást, tiszteletet érdemel. De a

belvárosi koldusokat most már nem tudom tisztelni. Eljátszották a szánalmamat, a szimpátiámat. Az álkoldusok hitelt rontottak, mint az a szintén pár évvel előbb feltűnt álgentrység, mikor minden második fiatalember, bekecsben, lovaglopálccával, sörtevel vagy vadlibatollal ékesített kalpagban andalgott végig az utcákon, ezer holdat, tömött tehenistállót, hátsallovakat sejtetve a háta mögött. Hamar eltűntek, letűntek, megbuktak. A jellemző jó volt, de túlságosan sokan voltak a jelmezesek.

A nevezetes csikszenttamási kasszafurás vádlottjai a bíróság előtt

A vádlottak között már nem szerepelt Szakáli István, aki a csendőrsőn halt meg

Csikszereci, március 16.

A csikszereci törvényszék március 15-én kezdte meg a hírhedt csikszenttamási kasszafurás ügyének a tárgyalását. A bűntudattal kapcsolatban, amint ismeretes, a vádlottak egész légióját fogta el a csendőrség.

Ezek között volt a szerencsétlen Szakáli István is, aki halálát lelta a csikkarefalvi csendőrsőn.

Szakáli István tragédiája felverte az egész ország közvéleményét. A bukarosi lapok hoztak nagy cikkeket a dologról és a parlamentben is interpelláció hangzott el. Az igazságügyminisztérium a marosvásárhelyi főügyészt küldte ki a vizsgálat megkezdésére. Ez meg is történt, a vizsgálat eredményéről azonban hivatalosan semmit sem hoztak a nyilvánosságra. Közben a rágalmazási és más sajtóperek lavinája indult meg, mert a csikszereci főügyész és a vizsgálóbíró pört indított mindazok ellen, akik a csendőrség vallomása, sőt az egyik csendőrmester írásos nyilatkozata alapján írt, nyilatkozik, vagy éppen tanuskodni mertek ebben a szerencsétlen ügyben a hatósági személyek rovására.

Ilyen előzmények után érthető, ha a kassza-

Nem volna csoda, ha polgárháború ütne ki a koldusok között és az igazak plakátokon hívnák fel a közönség figyelmét: óvakodjanak a hamisítványoktól, mert „már minket is utánoznak”. A nyomorúság divatba jött; divatba hozta az élet; de üzlet lett belőle az élelmeknek. Akiből pedig hiányzik az élelmesség, az belvárosi korzózás, hangos abajgatás, szánalmat kelteni tudó siránkozás helyett, szemérmesen, szó nélkül, rezignáltan és éhesen dől ki a sorból.

László Jutka

furási bűntény tárgyalása rendkívüli érdeklődést váltott ki nemcsak Csikmegyében, hanem az egész Székelyföldön. A vádlottak padján Albert István és Guzdán Béla csikszenttamási lakosok ültek, akik ellen a vizsgálat folyamán sokkal több nyomós gyanú merült fel, mint például a titokzatosan elpusztult Szakáli István ellen. A bíróság a vád és a védelem részéről több, mint száz tanút idézett be.

Érdemi tárgyalásra azonban nem került sor. A károsult közbirtokosság ügyvédje, Sándory Mihály dr. ugyanis az elnök megnyitó szavai után nyomban bejelentette és igazolta, hogy a Semmitőszéktől az ügy lefolyására más törvényszék delegálását kérte, mert indokolt az a feltevés, hogy a csikszereci törvényszék elfoglalt lehet ebben az ügyben. A vádlottak védői ragaszkodtak a tárgyalás megtartásához, a bíróság azonban a Semmitőszék leirata alapján elrendelte az ügyre vonatkozó összes akták fölterjesztését.

Az annyi izgalmat okozó és a Szakáli István tragédiája miatt országos botránnyá súlyosodó kasszafurási ügy lefolyására tehát a Semmitőszék jelöli ki valamelyik törvényszékét.

Ujabb korlátozások a jogászok érvényesülése előtt

Jogi doktorátushoz köti a bírói képesítési vizsgát Pop Valér új törvényjavaslata

Csak falusi járásbíróagtól indulhat ki a jövőben bírói pálya

Bukarest, március 16.

Még nem ült el az elkecsereedett felzúdulás és heves tiltakozás, amelyet a decemberben megszavazott új ügyvédtörvény az ügyvédjelöltek és a joghallgatók körében keltett, a parlament egyelőre nem vette tárgyalás alá azokat a javaslatokat, amelyeket a képviselők egyszerűen több csoportja az őket ért súlyos sérelmek orvoslása céljából beterveztett, — a jogászok körük számára új vita-anyagot szolgáltat Pop Valér igazságügyminiszter javaslata a bírói kar szervezetéről szóló törvény gyökeres módosítását illetően.

A terjedelmes módosított javaslatot tegnap osztották szét a képviselők között és ez van róla, hogy még ebben az ülés-szakban megszavazásra kell kerülnie.

Rögtön futólagos áttekintése alkalmával megállapítható erről a javaslatról, amely Pop Valérnak első jelentékeny alkotása az igazságügy élén, hogy

Háromévi bírói gyakorlat faluban, — ez a kezdet

Leginkább közérdekűek a javaslatból, amely a jelenlegi törvénynek csaknem minden egyes szakaszát megváltoztatja, a bírák rekrutálására vonatkozó rendelkezések.

Ezek szerint az eddigi segéd- és helyettes bírói minősítés megszűnik a helyette a bírói pálya kezdő fok a gyakorló-bírói (magistrat stagiar) állás lesz. A gyakorló-bírói kinevezés szempontjából

a kolozsvári egyetem jogi fakultásának az abszolutóriuma egyenértékűvé válik a többi egyetemek licenájával.

Gyakorló-bírói kinevezés csak vidéki (falusi) járásbíróshoz lesz lehetséges, hogy ilymódon minden jövőendő bíró alaposan megismerhesse a népeletet. Mostantól fogva minden bírói pálya csakis faluból indulhat ki.

a magyar igazságszolgáltatás jól bevált szervezetének az elveit igyekezik átültetni a román törvénybe,

ami miatt minden biznnyal élénk ellenállásra fog vele találni különösen a régi jogászok részéről. Emellett — akár a Hamangiu-féle új ügyvédtörvény —

ez a javaslat is nagyban megnehezíti a fiatal jogász-nemzedék előrejutását, most már a bírói pályán is.

Kétségtelen, hogy a gyakorló-bírákra vonatkozó új rendelkezések fogják a legszenvédélyesebb kritikákat kiváltani Pop Valér szándékaival szemben.

A törvényjavaslat főbb alapeszméi különben a következők:

a bírói testület szigorú megválogatása a hivatottság és egyéni érdemesség szerint úgy a felvételnél, mint az előléptetésnél és áthelyezésnél,

a bírák specializálása és rendkívüli jutalmazása helyben való előléptetés útján.

A bírói képesítési vizsgát megszigorítják.

Ettől eltekintve, a gyakorló-bíró csak akkor jelentkezhetik majd erre a képesítési vizsgára, ha előzőleg megszerzi a jogi doktori diplomát.

Hogy azonban a képesítési vizsga komolysága mégjobban biztosítva legyen, ez a vizsga csupán 3 évi bírói gyakorlat után tehető le, öt éven belül viszont feltétlenül kötelező is. Akik ebben az időközben nem jelentkeznek a képesítési vizsgára, avagy két egymástutáni vizsgán elbuknak, azokat, mint alkalmatlanokat, eltávolítják a bírói karból.

Figyelemreméltó ezzel kapcsolatban az az új rendelkezés, hogy ügyvédjelöltek is jelentkezhetnek bírói képesítési vizsgára s ez esetben ügyvédi gyakorlatukat bírói gyakorlatnak veszik.

Természetesen nekik is jogi doktorátusra) kell bírniok a vizsgára való jelentkezés-kor.

A gyakorló-bírák csak másfél évi gyakorlat után bízhatók meg tanuk kihallgatásának, vagy helyezni vizsgálatnak az eszközözésével. A képesítési vizsga letétele után azonban joguk van minden bírói munka végzésére, mégha ürcsedés hiányában nem léphettek is elő és gyakorló-bírák maradnak.

A bírói pályának ezzel a megszigorításával az igazságügyminiszter az igazságszolgáltatás tekintélyének az emelését és megszilárdítását célozza, amint ezt a javaslat indoklásában bőven kifejti. Nagy kérdés mégis, sikerülni fog-e keresztülvinnie ezt a gyökeres reformot, amikor az egyetemi tultermelés olyan nagy, mint éppen napról-napra megállapítást nyer s amikor a protekcionizmus a bírói kinevezések terén is meggyökeresedett szokássá vált ebben az országban. Pedig elvitathatatlan, hogy napjaink elsőrangúan felkészült, jól megválogatott és főképpen emelkedett, modern szellemű bírói kar kívánnak meg, amely minden tekintetben kivételes feladata magaslatán álljon és tökéletesen megfeleljen a reáharuló nehéz követelményeknek.

Sport

Románia nem vehet részt a Dav-es-kupáért folytatott tennisz-versenyekben

London, március 16.

A román tennisz-szövetség már néhány héttel ezelőtt értesítette a londoni tennisz-szövetséget, hogy a Davies-kupáért folytatott küzdelemben, amelyben Anglia volna az ellenfele, nem vesz részt. Most Románia újabb értesítéssel fordult a londoni tennisz-szövetséghez és ebben már azt közli, hogy május 12 és 24 között mégis lejátszaná a mérkőzést. Erre az értesítésre a londoni tennisz-szövetség ma tudatta a romániai sportszövetséggel, hogy a multikori lemondást véglegesnek tekintette és ezt az újabb bejelentést sajnálatára már nem veheti tudomásul.

UJABB JÉGHOKKI EREDMÉNYEK

Neyyork, március 16.

A nemzetközi jégghokkiverseny legújabb eredményei közül figyelemreméltó Svédország—Anglia (4:1) és Ausztria—Svájc (2:2). A versenyek még tovább tartanak.

IGEN 4 LEGJOBB

KAPHATÓ MINDENÜTT!

DIAMOND

reklámélet

a célszerű reklám gyakorlati módszerét ismerető, dusan illusztrált szakkönyv a szerkesztő: Balogh Sándor 8 kiadónál: Budapest V. Mátyás uca 12. sz. előfizetés félévre 270 lej

Több ezer teljesen meggyógyult

TÜDŐBETEG

igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plebános által feltalált Antiphthisin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. — Ismertető füzetet díjtalanul küld a gyógyszer készítője OSVATH gyógyszerár Targu-Mureş

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

GAGEL

Bukarest páholyból nézi a világtőzsdék Kreuger-krachját

Legnagyobb volt a Kreuger-pánik Párisban, legkisebb Londonban, a többi tőzsdéken eladatlanok a svéd gyufatröszt részvényei

Bukarest, március 16.
A világ egyik legnagyobb trösztjénél, a svéd gyufatrösztnél bekövetkezett katasztrófális események hullámai a bukaresti tőzsdéig is eljutottak. Mialatt azonban Newyork, London, Páris és a többi világtőzsdéket valóságos fejújtetéjére állította Kreuger Ivar halála, addig a bukaresti tőzsdén mindössze csak kisebb izgalmat váltott ki a gyufakirály tragikus halála és a világot behálózó svéd konszern megrázkódtatása.
Köztudomású, hogy Kreugerék a gyufakonzesszió ellenében nagyobb arányban vettek részt a második stabilizációs román kölcsönben és még kb. 500 millióval vannak hátrálékban, ezt az összeget azonban csak 1933-ban, január 15-én kell befizetniük, s így

Románia és a tröszt közötti viszonyban a mai események egyelőre semmiféle változást nem hozhatnak.

A bukaresti tőzsde, mint mondani szokták, Kreuger halálát elég nyugodtan fogadta. A tőzsde változatlanul üzletellen, amilyen hosszú idő óta, mert a pénztelenség és a nyomasztó gazdasági helyzet lehetetlenné teszi minden spekulációt. A Kreuger-értékeket, amelyek most' zuhanásszerűen esnek, nem jegyzi a bukaresti tőzsdén, amely így páholyból nézi a nyugati világtőzsdék fejvesztettségét.

Mindössze a román stabilizációs kötvények árfolyamában következett be kisebb árlemorzsolódás,

mert számol a tőzsde azzal, hogy a Kreugerék által blokkált és a konszern tárcájában levő nagyobb mennyiségű stabilizációs kötvényt, a konszern ügyeinek rendezésénél piacra fogják dobni, ami le fogja nyomni a kötvény kurzusát. A lemorzsolódás azonban nem jelentős és a tőzsde eddig mindössze két ponttal, 52,10-50-re értékelte le a stabilizációs kötvény árfolyamát. Kreugerék tárcájában egyébként ilyen kötvény 30 millió értékben fekszik és

a blokkálási kötelezettség március 24-én jár le, amely naptól kezdve a konszern-

nek jogában áll a kötvényeket piacra dobni.

A különböző távirati jelentések szerint a nagy nemzetközi tőzsdéken, valamivel nyugodtabban itélik meg a helyzetet és

Küszöbön a kenyérbélyeg új rendszere

Törvényjavaslatot készített a földmivelésügyi minisztérium a gabonaprémium megszüntetésére és a kenyérbélyegrendszer átszervezésére

Bukarest, március 16.
A földmivelésügyi minisztérium javaslatot készített a tavaly életbeléptetett gabonacékkészítési törvény egyes szakaszainak módosítására. A javaslat megszünteti az exportbuza és exportlisztire megállapított prémiumokat, de fenntartja a kenyérbélyegvet, amellyel kapcsolatosan új rendszert állapít meg.

A javaslat, a törvény publikálásának napjával, megszünteti a liszt és gabonaprémiumot, de

10 napi átmeneti időt engedélyez azok számára, akiknek exportra buzájuk, vagy lisztjük van, hogy ezeket a kvantumokat még prémiummal szállíthassák ki külföldre.

Ezeket a készleteket a törvény publikálásától számítva három napon belül be kell jelenteni az illetékes mezőgazdasági kamaráknál (servic agricol al judetului), különben a prémiumra igényt nem tarthatnak.

A javaslat, az eddigi prémiumok fedezésére, fenntartja a kenyérbélyegrendszert, melyre nézve a következőket mondja ki:

A pékek a régi törvény rendelkezéseinek megfelelően, a sütésnél bélyegvet kötelesek ragasztani minden egyes kenyérre, mielőtt azt bevetették.

A bélyeg: 1 lej a 250—500 grammos

az első napok pánikja elmúlóban van. A svéd kormány beavatkozása a konszern összeomlásának megakadályozására, nem tévesztette el hatását. Így is nagyarányu, néhol

több mint 50 százalékos veszteséget szenvedtek a Kreuger-féle tőzsdéi értékek, amelyről egyébként a következő jelentésünk számol be:

A newyorki tőzsdén a Kreuger et Toll részvények kurzusa, valóságos pánikhangulat közepette 5 dollárról 150 dollárra zuhant, majd valami kis javulással 2 dollárra emelkedett újra. Az 5 százalékos Kreuger-kötvények 84 dollárról 26 dollárra zuhant.

A párisi tőzsde a Kreuger értékek jegyzését felfüggesztette, mert a legviharosabb kínálat mellett sem akad vásárló. A tőzsde mindössze a hosszú lejáratu kötvényt jegyzi, de azt is csak névlegesen, mégpedig az eddigi 147,50 frankos jegyzéssel szemben, 50 frankkal.

A londoni tőzsde fogadta aránytalanul a legnagyobbtaban az eseményeket s itt a Kreuger kötvény árfolyama 17 fontról 11 fontra esett.

A többi nemzetközi tőzsdéken a Kreuger értékek eladatlanok.

zsemle és vekenre. 1 lej a 700—1000 grammos fehér kenyérre, 1 lej a 250—1000 grammos speciális kenyérre, mint graham, rozs, stb. 50 bani a 700—1000 grammos egységes (integral) kenyérre, 50 bani az 500—1000 grammos barna kenyérre.

Ha a kenyér meghaladja a fenti maximális súlyt, annyszor több bélyegvet kell ragasztani, ahányszor a többletsúlyban a minimális súly belefoglaltatik. A maradék súlytöbblet bélyegkötelezettség alá esik.

A földmivelésügyi minisztérium havi átalányra változtathatja át a pékekkel szemben a kenyérbélyegvet, a rendszer azonban csak akkor alkalmazható, ha egy város, vagy község összes pékjeire kiterjesztik.

Azok a sütődék, amelyek preparált kifleket, kalácsokat, pereceket, stb. süteményeket készítenek, havi kenyérbélyegadót fizetnek, mégpedig a felhasznált liszt mennyiségének megfelelően. A kiszámítás alapja ugyanaz, mint a zsemle- és vekenél. Ez az adó évenként kétszer, mégpedig januárban és júliusban állapítatik meg. A megállapított havi adó fizetése kötelező.

A javaslat rendelkezéseket tartalmaz még a kenyérbélyeg inkasszáására és súlyos szankciókat állapít meg azokra, akik visszaéléseket követnek el.

sztitkozódások. Eppen most. Amikor minden a legjobban ment. Amikor holnap már Iglón lehetnénk.

Rönk hadiszállása az iskolaépületben van. Az alezredes hosszú, kecskelábú asztalnál ül és a tábori telefonba diktálja utasításait...

Közben beleszól a vitába is. Székely tiszték dühöngenek és csapkodják az asztalt.

— A gazemberek... És most talán Erdélyországot is eladják! De csak ezt próbálják meg.

— Egy hét kivárási időt adunk... Ha nem indulnak át a Tiszán, megesszi őket a fene...

— Halló, halló, Fügnér... Hát nem értesz? — Rönk Pistához fordul. — Nem értem, mi van ezzel a Fügnérrel... Egész butákat beszél... Mi az? Hogy nem veszed tudomásul? Hogy érted ezt, te marha?... Hát hadseregvezér vagy, önálló hadosztályod van? Egy tapodtat se mérsz?... Leejt a kagylót az asztalra és harsányan nevet.

— Halljátok csak a bolond svábót. Hogy nem veszi tudomásul a visszavonulási parancsot és egy tapodtat sem mozdul. Akkor reggel nyolc órakor fülönszépik a szamarat.

Pista ott áll az ablaknál és kibámul... Nézi, hogyan pakolják fel a hatalmas tábori szekereket, mint kerül szekérre a tábori konyha, mint kapcsolják fel a lovakra a gépfegyvereket, mint indulnak hosszú sorok busan, lekonyasztott fővel visszafelé. Lehet-e harcokra nagyobb megaláztatás, minthogy győzelmi mámorában török le és parancsolják vissza? Bezzeg, most nincs énekszó, csak szitok, és átkozódás... És most nem élte-tik Kun Bélát, hanem a pokol fenekére kívánják...

Rönk újból Fügnérrel feleselget...

Az osztrák kormány tárgyalásokat folytat, amelyeknek lényege az, hogy a devizakorlátozások következtében eddig ki nem fizetett külföldi áruk ellenértékét Ausztria áruban egyenlíti ki. Ilyen követeléseik vannak: Németországnak 40 millió shilling, Franciaországnak 18, Romániának 8, Svájcnak 8, Olaszországnak 8 millió shilling. A tárgyalások kedvező mederben folynak.

A szeszmonopólium bevezetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását megkezdte a parlament pénzügyi bizottsága, amely egy-két napon belül elkészíti aztán a javaslatot a parlament plénuma elé kerül.

A marószóda kiviteli vámját a pénzügyminisztérium további intézkedésig felfüggesztette. A rendelet március 14-én lépett életbe.

A „Romániai Malmok Központja” március 17-én tartja meg országos malomgyűlést Bukarestben a Kereskedelmi és Iparkamara tanácstermében. A nagymalmok helyzetével kapcsolatos aktuális problémákról fog a gyűlés tárgyalni.

KÖZSZÁLLÍTÁS KÖZMUNKA

Április 11: Beszterce 100 vagon búkk, Segesvár 270 vagon búkk.

Április 12: A CFR vezérigazgatósága Bukarestben árlejtést tart 47.700 kg. nitrocelluloze beszerzésére. (Hiv. lap 62 sz.)

Április 12: Sziget 350 vagon búkk, Balázsfalva 80 vagon búkk.

Április 13: Dész 200 vagon búkk, Székelyudvarhely 110 vagon búkk.

Április 14: Lugos 76 vagon tölgy, Szatmár 200 vagon búkk.

Április 14: A CFR vezérigazgatósága Bukarestben árlejtést tart 45 ezer kg. szóda, 47 ezer kg. réz-szulfid, 18 ezer kg. alumínium-szulfát és 10 ezer kg. darabos szulfát beszerzésére. Ugyancsak árlejtést tart a CFR 6400 köbméter fenyő és 2900 köbméter tölgy-faanyag beszerzésére. (Hiv. lap 62 sz.)

Április 15: Déva 310 vagon búkk és 50 vagon tölgy, Zilah 150 vagon búkk.

Április 16: Marosvásárhely 300 vagon búkk.

Az árlejtésekre vonatkozó részletes táblázatot a hivatalos lap 51 száma, 1951-ik oldalán közli.

Április 21: A CFR vezérigazgatósága árlejtést tart Bukarestben 35 ezer kg. terpentin beszerzésére. (Hiv. lap 62 sz.)

DECSEY ZOLTÁN:

150

A SIRO VÁROS

A főmérnök a város egyik legvagyonosabb embere volt. Két hatalmas emeletes palotája a Malomárok során. Amikor bejöttek a vörösök, hajtányon vezette az első járőrt egy Aboson megrekedt szállmány után, nagy volt a zsákmány, most aztán persze, hogy menekülnie kell. Itt kell hagynia a két házat, az otthont, a nyugalmat és vagyont, ebbe igazán meg lehet örülni.

Sokan jöttek ki a perronra, hogy búcsút vegyenek a távozóktól. Még reménykednek a viszontlátásban, de a szívekben már nagyobb kétség. Könnyek szöknek a szemekbe. Az állomásfőnök jelt ad az indulásra. Az ablakok megtelnek a távozókkal. Sokan a lépcsőkön állanak és onnan integetnek. És mikor a vonat kezei forogni kezdenek, a hosszúra nyúlt pasut teste neki nyújtózkodik, halkán, pártortalanul intonálja valaki a távozókat közül:

Fel, fel, ti rabjai a földnek... De alig van visszhangja az éneknek. Aki itt maradnak, sirva lobogtatják kendőjüket a távozó kedvesek után.

Délután telefonon keresik a szerkesztőségben. A hadtestparancsnokságra kell mennie. Cséri Jóska hívja.

A hadtestparancsnokságon is pakolnak. Teherautók állanak a hatalmas épület előtt és izzadó katonák hatalmas lábakat emelnek az autómotormokra.

Cséri Jóska szobájában már csak egy üres asztal és azon egy vizes palack. A hűtő, asztalokat, székeket, írógépeket, már mind becsomagolták.

— Végh Pista, tíz perc múlva indulsz Margitfalvára az autóval. Átadod Rönknek ezt a levelet.

Lepecsételt levelet nyújtott át Pistának.

— Szabad érdeklődnöm, mi van benne?

— A visszavonulási parancs!

— Tehát mégis?

— Igen, három napon belül ki kell üríteni a várost. Ma június huszonegyediké. Huszonegyedikén itt vannak a csehek.

És amint távozik Cséritől, a folyosón újból a polgármesterrel és Hegedüs tábornokkal találkozik.

Eppen úgy, mint három héttel ezelőtt. Amikor Hennoque tábornok adta át a város katonai parancsnokságát Hegedüs tábornok kezébe.

XVIII

Rönk alezredes átszaladta az iratot, fütttyentett, aztán nagyot káromkodott.

— A disznó kutya!... Eppen most, amikor nyugodtan mehetnénk akár a világ végéig...

A templom előtti téren éppen menázi osztás volt. Hosszu sorok vándoroltak csajkával a közükben a füstölő üstök-höz. Jó kedv, nevetés, tréfa. Alföldi gyerekek kacároznak lenhaju lányokkal. Senki sem sejt még semmit.

De már a kora délutáni órákban kiadják a parancsot a visszavonulásra. A váratlan utasítás megdermeszti az embereket. Elkeseredett kifakadások, dühös

Szerkesztői üzenetek

K. L.-né. A komoly kérdéssel foglalkozunk s közelebb levelet írunk önnek elgondolásunkról.

A. R. Az említett társaság nincs Brassóban. A koncessziót az Electro Invest kapta, mely még ez évben megkezdte működését.

Pályafelügyelő 021529. Az a villamosmű és szénbányatársaság már éveken előtti felosztott. A részvények értéktelenek.

021012-77287 sz. előfizető. Mivel állásánál fogva szellemi munkásnak minősíthető, a törvény szerinti felmondás joga illeti meg és pedig 10 évi szolgálat után hat hónap, 8 év után 4 hónap. Természetesen rendes havi fizetéssel járó állásnak kell lennie, s nem napidíjjal járó ideiglenes alkalmaztatásnak. Jó lesz, ha ügyvédől is tanácsot kér.

W. R. Ha fix időre történt a rendelés, ezt elmulasztotta, az előleget kamatjával vissza kell adnia. Az ár leszállítása csak megegyezés alapján történhetik. A másik ügyben az a jogi vélemény, hogy tőkekamatot mindenképpen kell fizetni, mert különben nem törlik és meg is büntetik.

K. L. Hasonló kutatáshoz nincs magát kifizető műszer. Nagyon sokba kerülne a kisebb tömbökön való ilyen kutatás. Csak nagyobb rétegeket felfedező műszer nagy költsége fizetődik ki esetleg. Ha tényleg vázavesszővel próbálkozna valaki.

Előfizető, Lemhény. 1. Svenska Vagaktiebolaget, Bucuresti, Calea Victoriei 86. 2. A pontos címét nem tudjuk, de a vállalat vezetőjének címe: Director Gavila, Bucuresti, Hotel Esplanad, Ford motor Compani.

85001. sz. előfizető. Tessék a levelet a washingtoni román követségre küldeni; onnan továbbítják az ezredesnek; ugyanez megtörténik, ha a levelet továbbítás végett a bukaresti amerikai követségre küldi, ahonnan egy jó ideát kábel útján is szívesen közvetítenek.

B. F., Nagyböröd. Az ártatlan rab imájában az bünső, aki ilyen rossz verset ír.

G. G. Erdéklődünk, de a rádiótörvényben erre nézve nincs intézkedés. De, ha a posta követeli, akkor fizessék meg, mert per esetén elmarasztalnak. Külföldön tényleg külön engedély kell hozzá.

Szatmár. A két hangszóró felszerelése egy rádióra. — két fél számára, — külföldön külön előfizetést követel; nálunk a törvény erre nézve nem intézkedik, opportunus dolog azonban megfizetni, ha a posta követeli.

Széplak. Az az „amerikai”, aki 50.000 dollárt ígért annak, aki a legjobb ideát szolgáltatja a munkanélküliség leküzdésére, inkább holdlakó volt, mint amerikai. S addig a címét sem mondhatjuk meg, míg a holdrakéták menetrendszerűen nem közlekednek.

Sz. B. Az a borbaj nem veszedelmes, sőt csak egészséges embereknek fordul elő, — időnként elmúlik, aztán megint visszatér; ma még véglegesen kikurálni nem igen lehet.

M. D., Galati. Bizony, ez nem könnyű dolog; körülménytől függ, amit innen meg sem lehet itélni, adatok nélkül. Tessék a Magyar Párt bukaresti irodájához, (Str. Transilvaniei 6.) fordulni, feltüntetve illetőségét, katonai helyzetét, s az indokot, mely alapon kérte az állampolgárságot, s amely címen elutasították.

Sch., Gyulafehérvár. Jelzett levélről nincs tudomásunk. Ajánlatát köszönjük, de nem reflektálunk rá.

SORSJEGYEKRŐL:

P. János. Fr. Gh., Hátszeg. Visó előfizető. K. S., Csernátflau. Tordai előfizető. — B. F., Brassó. — 82931. sz. előfizető. — K. M. (021406. sz. előfizető). 452435. sz. előfizető. — 052004. sz. előfizető. T. G.-né, S. B. Brassó. — S., Nyárádszereda. Sorsjegyeik nem nyertek. — Vasutas, Kolozsvár. A 3815., 4174. és 11841.

számu sorsjegyek egyenként 35 lírát nyertek. A nyereményszelvények tovább játszanak. — B. Perceptor, Sepsiszentgyörgy. A 2 százalékos szerb sorsjegy 100 dinárt nyert. A másik semmit. — 031604. sz. előfizető. A 941-15. sz. sorsjegy 41 lírát nyert, a többi nem nyert. — B. T. Olasz vöröskereszt sorsjegye 35 lírát nyert.

A. Mihály. A szerb sorsjegyeket kivéve, melyről közelebb informáljuk, valamennyi többi értéktelen.

Sz. D. előfizető. A felsorolt magyar és osztrák sorsjegyeknek ma semmi értékük és nincsenek is forgalomban.

R. Ferencné. Nincs értékük ezeknek a sorsjegyeknek.

Az összes bel- és külföldi sorsjegynyereményjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kíváncsi felvilágosítást nyújt a B. L. olvasóinak a Széplaki Takarékpénztártól R. T. Berettyószéplak. (Suplacul de Bărcău, jud. Bihor.)

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lejt
Küldünk 10 tánc-kottát
vagy magyar nótát.

Kizárólag új példányokat.

ABSZOLUT MEGBIZHATO házi szolgál

Állást keres

ki 10 évig volt egy cégnél és leépítés előtt áll. A legjobb bizonyítványokkal rendelkezik. Legény igényű, gyors mozgású. pénzbeszedésre is alkalmas. Cim 17211 sz alatt a brassói kiadóban

Modern 3 és 4, esetleg 6 szobás

lakás

irodai célokra is alkalmas, kiadó, Közelebb: Brassó, Kolostor-utca 28 (36)

Olcsón eladó

több Chevrolet-autóbusz, karosszéria és autókalkatrész. — Felvilágosítást nyújt idősebb. Miess M. Brassó, Hosszu-u 18

Aki egészséges akar maradni

és fiatalos ruganyosságát megtartani, testét ápolnia és valamilyen sportot űznie kell!!

Egy kitűnő sportorvos a következőkre vonatkozólag tanácsokat ad Önnek:

— A sport mint gyógyszer — Testkultúra — A csecsemő tornája — A gyermek testedző játéka — Az idősebb emberek sportja — Az emberi test — Az izomrendszer — A szív- és vérkeringés — A sportolás, öregség és vérnyomás — A vérszegénység és a sport — A kövér ember sportja. — Fiatalembernek szíve és a training — A tüdő és a légzés — A levegő tisztasága — A köhögés — Sportolók és nem sportolók tüdőkapacitása — Az egyes sportágak és a tüdő — Sport és szépség — Csak a kisportolt test szép — Nagyon fontos a táplálkozás — A sportember diétája nyáron és télen — Az élelmiszerek tápértéke — A kiválasztás szervei stb. — A bőr — Napfürdőzés — A ruházatkodás — A napfény és levegő, mint gyógytényező — A nemiélet és a nemi betegségek — Az idegrendszer — A sport, mint az idegesség gyógyszer — A nyári szabadság — Minden ember részére más-más sport szükséges. — E műben minden létező sportág feltehető, így pl.: A gimnasztika — Úszás — Szobatorna — Nyári sportok — Turisztika — Tennisz — Football — stb. stb. stb. Női-sportok — Férfi-sportok — Gyermek-sportok — stb. stb. stb. Mindezeket és még sok mást megtalál Ön a most megjelent II. kiadásu

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

E diszmunka nagy alakban, több mint 200 oldalon, hófehér papíron, gazdagon illusztrálva, műmelletekkel jelent meg. Ára csak 99 lej, portóval utánvétellel 115 lej.

Szerzője az ismert budapesti sportorvos Dr. KELLNER DÁNIEL.

Brassói Lapok Könyvostálya

Mindenki előnyére

működik adás-vevési ügyletek lebonyolításánál a dus választékú és nagyjártassággal rendelkező, leggondosabban vezetett és a t. felek érdekeit a legmesszebbmenő mértékben szem előtt tartó brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.
BRASSÓ, — KAPU-UTCA 52 (új szám).

Eladó,

vagy bérbeadó, elutazás miatt elsőrangú, jól bevezetett uri PENZIÓ, Bukarest központján, előnyös feltételek mellett. — Ajánlatok „Jövedelmező” jellegre a bukaresti kiadóhivatalba

UJDONSÁG!

PITIGILI:

A 18 karátos szüz

Meséje izgalmasan érdekes túlfutótt szenvedély és mélységesen szép, hol könyvekig megneveteti az embert.

A 264 oldalas könyv ára 84 lej

Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvostályában

A legújabb divat

SZABÁSZATI TANKÖNYVE

Szakiskoláknak és magántanuláshoz. Írta: K-né MARGITAI MARIS.

Tartalmazza:

a modern francia és angol női ruha

szabás-rajzát, szabását, összeállítását, varrását és kidolgozását. — Rövid idő alatt már a 8-ik teljesen átdolgozott kiadás jelent meg. A könyv ára Lei 244. Vidékre portó Lei 20.

Brassói Lapok Könyvostálya

A magyar regényirodalom szenzációja

Szabó Dezső

Megered az eső

című regénye. — Az „ELSODORT FALU” folytatása. — Ára 163 Lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában.

Leszállított árban

100 újságcikk alapján

ROMÁNUL

Magánaton gyorsan és tökéletesen legkönnyebben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERES-TESIU és DERY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvostálya

MARCIUS 18.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Csontkemény szappant

vásárolhat nálunk állandóan, szigorúan gyári árban!

Kereskedőknek gyári engross árak.

N. & A. BINDER
szappan- és illatszert szakszlete
Brassó, Kapu-utca 48.

Üveges hintó, kiállítási darab eladó Szőlősi Samunál, Odorheiu. 17207.

PEKINGI KACSA TOJÁS és LEHORN tojás kapható Arbor baromfi udvarban, Brassó, Hosszu-u. 155 szám alatt. 17209.

Gyermekruha

tiszta gyapjuszövetből 250

Férfiöltönyök LEJ-61 mérték után

ROSENBERG
RUHAÁRUHÁZ
Brassó, Kapu-utca 32.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lej — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnau 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Torda-Aranyos-, Marostorda- és Kisküküllőmegyei kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureș, Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Benjámín Árpád), Piața Regele Ferdinand 53. Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Szatmár: Csokonai-utca 10. (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — Szilágysomlyó: (Heller Ernő). — Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyei (Némedy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénés József).

Központi szervezők pénztárvélteli jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készítenek.